

ÉLETTÜNK

LV. évf. 7–8. szám

Az európai magyar katolikusok lapja

2023. július–augusztus

Centesimus Annus

A pápai üzenetek harminc éve a *Centesimus Annus Pro Pontifice* Alapítványhoz című könyv az Edizioni Dehoniane Bologna kiadónál jelent meg. II. János Pál, XVI. Benedek és Ferenc pápa huszonöt beszédét gyűjti egybe, amelyeket a Centesimus Annus Pro Pontifice Alapítványhoz intéztek az évtizedek során. A kötetet június 6-án mutatták be a Vatikánban, az Új szinódusi aulában az *Emlékezni a jövő építéséhez: A közösség érdekében gondolkodni és cselekedni* című nemzetközi konferencia keretében. A rendezvényt a Wojtyła pápa által 1993. június 5-én katolikus vállalkozókkal, akadémikusokkal és világi szakemberekkel közösen az Egyház társadalmi tanításának előmozdítása érdekében létrehozott pápai alapítvány születésének 30. évfordulójára szervezték. Anna Maria Tarantola, az alapítvány elnöke hangsúlyozta: a pápák üzenetei tele vannak jelzésekkel és iránymutatásokkal ahhoz, hogy elinduljunk egy jobb világ felé vezető úton. „Ezekből az üzenetekből – írja bevezetőjében Anna Maria Tarantola – erőteljesen kirajzolódik a három pápa gondolkodásának folytonossága, annak ellenére, hogy nagyon eltérő történelmi helyzetekben éltek. Mindhármán rávilágítottak a világiak mindennapi elkötelezettségének fontosságára, hogy az Egyház társadalmi doktrínájának elvei szerint tevékenykedjenek, amelyek a szegénység, az egyenlőtlenségek és a háborúk elleni sikeres küzdelem tényezői.”

A kiadvány csak a legutóbbi három pápának az Alapítvány által tartott nemzetközi konferenciák résztvevőikhez intézett beszédeit gyűjti össze. Ezek olvasása – hangsúlyozza a Centesimus Annus elnöke – „izgalmas és rendkívül tanulságos”, mert az üzenetek „a békére, az etikára, a demokráciára, a szolidaritásra és egy olyan gazdasági modell kialakítására hívnak, amely nemcsak mennyiségi növekedést jelent, hanem mindenki számára jólétet teremt a piac és a közjó szükségleteinek összehangolása révén”.

A kötet előszavában az APSA, az Apostoli Szentszék Vagyonkezelő Igazgatóságának elnöke, Nunzio Galantino püspök kifejti, hogy II. János Pál, XVI. Benedek és Ferenc pápa beszédeiben „kirajzolódik azok a terek, amelyeket be kell lakni, és ahol a Centesimus Annus tagjainak jelen kell lenniük”. „Különös figyelmet fordítanak a sok erkölcsileg egészséges, kreativitásban gazdag vállalkozásnak és pénzintézetnek, amelyek arra vágnak, hogy a legjobb képességeiknek megfelelően tevékenykedhessenek.” Galantino püspök rámutat arra, hogy „mindhárom pápa ismételt hangsúlyozza, hogy meg kell változtatni a növekedés modelljét”. Ferenc pápa arra buzdít bennünket, hogy „egy igazságosabb, méltányosabb, befogadóbb, szolidárisabb és teljes mértékben fenntartható világot teremtsünk meg, tiszteletben tartva a teremtett világot”. „Ézért az a cél, hogy az alapítvány minden tagja törekedjen a közjóért cselekedni minden olyan helyen vagy szervezetben, ahol dolgozik” – húzza alá az APSA elnöke. Galantino püspök szerint ez „csak úgy lehetséges, ha olyan döntéseket hozunk, amelyek nyitottak a mindenkivel való együttműködésre és mindenki javára történnek”.

(Vatican News)

Zilahi Nono:

Vasárnapi ima – Nagymamám áldott emlékére, 50 x 80 cm, szén és pasztell, 2020

Benczúr Gyula: Szent István Szűz Mária oltalmába ajánlja Magyarországot (Szent István-bazilika). Forrás: Wikipedia

Mindszenti Gedeon Magyarország védasszonya

Már nincsen Imre, már felment az égbe,
Az angyalokkal örökké játszani,
Imát többé nem rebegnek, óh nem
Mosolygó, halvány, néma ajkai.
– Ott nyugszik immár gyászos ravatalán,
Kezében ékes lilium vagyon,
Oly szépen nyugszik, mint a Hold ságára
Bús fenyesekkel árnyékolta tavon.
– Oh miért hagyál itt jó fiam, szerelmem,
Hogy válhattál el tőlem ily korán?
Mért hervasztád el nemzeted reményét,
Te legszebb gyöngy a magyar koronán? –
Zokog fel búsan, két térdre hullva,
István, a szent, a megsebzett király;
Ha te meghaltál, óh mondd, a kereszttel
A most megváltott nép elé ki áll?
De Imre hallgat, atyja jajszavára
Sem nyílnak meg hideg kebele,
Csak egy-egy égő fáklya lobban olykor,
Miként ha enyhe választ intene,
S elalszik az is.
Csak István virraszt és István szívében
Él a honfű egyes egyedül,
Ennek szent lángján, porban gyulladozva
Az égre veté könnyes szemét;
Oh mentsd meg Isten a hit új hazáját,
Mert elveszünk, ha jobbod nem segít!
Nem kérek enyhet, balsamot szívemre,
Mert Te akartad, hogy legyen sebes,
Hanem könyörgöm Hozzád, Istenemhez,
Vess egy pillantást hű népedre, vess.
– Alig rebegette el a szent imáját,
A lilium Imre jobbkezeben
Felnylilik lassan,
És hófehér virágján lobogni kezd
Egy ég lövelte fény.
E fényből aztán csillagok teremtek,
Amelyből egy kéz koszorút fűze,
És a koszorúban ott áll a szelíden
Jézus szent Anyja, a Szűzek Szűze.
– Fiam, az ég meghallgatta imádat,
Engem küldött e honnak gyámolul,
Csak lábaimhoz fuss, te jó magyar nép,
Hogyha fölöttem az ég beborul.
Én kérek áldást, békét hazádra
S ha harciskra szállnod kellene,
Én, ki zászlóid vezérlem,
Én harcaidnak védő szelleme.
– Szólt a szent Szűz és eltűnt a fényben,
Utána menten a hajnal hasadt,
Mutatván vért, de rózsát is sokat.
Istvánnak nincsen többé honfikönnye,
Letörlé azt a menny szent vigasza,
Mert, habár elveszte legszebb reményét,
De már Anyát nyert a magyar haza.

(Forrás: www.szozat.org)

A bölcs és Máriás lelkületű Szent István

Írta: Vencser László

Szent István király bölcs és Máriás lelkületű ember volt. Miért volt ez nála lehetséges? Elsősorban családjának, a történelmi háttérnek és egyéni hozzáállásának köszönhetően. Amikor Géza fejedelem Nyugat felé fordult és a nyugati kereszténység számára megnyitotta az ország kapuit, nem tudhatta, hogy ennek milyen nagy jelentősége lesz István életében. Az előkészítő munkában nagy szerepe volt Géza keresztény feleségének, az erdélyi Saroltnak. A fejedelem beengedi a passauai püspök követét, és a bajor papok egyike megkereszteli őt, valamint testvérét, Mihályt, majd 973-ban (974?) fiát, Vajkot, aki a passauai egyházmegye védőszenstje után az István nevet kapta. A fejedelem Prágából meghívja Adalbert püspököt, hogy a megtérést elmélyítse és Istvánt továbbképezze. Ő az, aki Istvánt a bérmlás szentségében is részesíti. Adalbert közvetíti 995-ben az István és Gizella bajor hercegnő közötti házasságot is.

Amikor 997-ben, apja halála után István átvette a vezetést, a keresztény szellem már gyökereket eresztett az ország egyes részein. Ezekből a gyökerekből segítette kiadni István a fát, amely gazdag gyümölcsöt termelt. Veszprém mellett legyőzte Kop-

pányt, a pogányság veszedelmét és a Konstantinápolyban megkeresztelt Gyulát és Ajtonyt. Így meghiúsult a Bizánchoz való csatlakozás terve. Megszerezte a Tiszán és Dunán túl fekvő területeket, valamint Erdélyt, így gyarapítva országát. Politikai, társadalmi és vallási szempontból ő teremtette meg Magyarországot. Ő jelölte ki és biztosította népének a jövőbe vezető utat. A biztonságot állami és egyházi struktúrák kiépítésében látta. Tíz egyházmegyét alapított: két érsekséget (Esztergom, Kalocsa) és nyolc püspökséget.

Az országalapítást, a rendteremtést, az egyházszervezést Szent István király azért tudta megvalósítani, mert rendelkezett a bölcsesség erényével, mert életében központi helyet kapott a hit, a közösségért való elkötelezettség, a másokért végzett munka. Ő hallgatott Isten szavára, azt bölcsen követte. Vonatkoznak rá a Példabeszédek Könyvének sorai: „Hallgasd meg, fiam, fogadd el szavaimat... Megmutatom neked a bölcsesség útját. Egyenes lesz az út, amelyen járhatok” (Péld 4,10–11). „Se jobbra, se balra ne térd le az útról, és gonosztól tartsd távol a lábad” (Péld 4,27).

(folytatás a 2. oldalon)

Nyitott szívvel fogadni Isten terveit

Az európai magyar papok találkozóját idén Bécsben tartották

Ebben az évben a bécsi Pázmáneumban gyűltek össze szakmai és baráti találkozóra az európai magyar lelképásztorok. A 2023. május 8. és 11. között személyes jelenléttel tartott program megrendezésére három év kihagyás után nyílt lehetőség, utóbbiakat ugyanis a covidjárvány meghiúsította. Varga János rektor meghívására Felvidékről, Csehországból, Ausztriából, Németországból, Olaszországból, Angliából érkeztek lelkészek, Berlinből, Hamburgból és Budapestről pedig lelképásztori munkatársak. Első alkalommal vett részt a találkozón Mohos Gábor segédpüspök, a külföldön élő magyarok pasztorációjáért felelős koordinátor, valamint jelen volt Fábry Kornél, az Országos Lelképásztori Intézet igazgatója is.

A program vesperással kezdődött, majd Mohos Gábor püspök megköszönte a lelképásztorok sokéves hűségét, Fábry Kornél pedig ismertette az általa vezetett intézet új honlapját és a lelképásztori munkában használható lehetőségeit.

A konferencia második napján beszámolók és reflexiók hangzottak el. Ezt az alkalmat megtisztelte jelenlétével Franz Scharl, a Bécsi Főegyházmegye segédpüspöke, a személyi lelképásztorok és a más nyelvű közösségek felelőse, aki előadásában négy pontban foglalta össze az Egyház küldetésének prioritásait: az evangélium hirdetése, az élő hit átadása; a család mint az élet továbbadása közösségének védelme; képzés – mindenkitől tanulni, akitől lehet; vállalkozói szellem: jól gazdálkodni értékeinkkel, rizikót vállalni, próbálkozni, bátorsággal jelen lenni a modern világ kihívásai között.

A találkozó résztvevői délben szentmisét ünnepeltek a bécsi magyar hívek egy csoportjával együtt. A szentmise főcelebránsa Mohos Gábor püspök volt. Homíliájában többek között azt emelte ki, hogy fontos nyitott szívvel fogadni Isten terveit, ajándékait.

Délután a házigazda és a vendégek az irgalmasrendiek bécsi kórházába látogattak, ahol tisztelettel és imádsággal adóztak Mindszenty József bíboros, hercegprímás emléke előtt. Ezt követően a Leopoldsbergre és a Kahlenbergre kirándultak, ahol meglátogatták a Schönstatt Mozgalom ausztriai központját is.

Szerdán a Pázmáneum történetének ismertetése és az 1900-ban elkészült új épület bemutatása volt napirenden, annak a kiállításnak a megtekintésével, amely Czigler Győző építész születésének 170. évfordulója

alkalmából a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ, valamint Budapest Főváros Levéltára közreműködésével készült és április 21-től augusztus végéig a Pázmáneumban látható.

A déli szentmise főcelebránsa Labancz Zsolt piarista tartományfőnök, az osztrák provincia jelenlegi elöljárója volt, aki vendégként szintén részt vett a találkozón.

Szentbeszédében a sokféleségben rejlő gazdagságra és a nyitottság fontosságára hívta fel a figyelmet.

Délután Bécs nevezetességeit, köztük a Stephansdomot és kincstárát keresték fel a résztvevők.

Csütörtökön reggel a programot záró szentmise főcelebránsa a rendezvény házigazdája, Varga János rektor volt. A napi szentírási részek alapján szentbeszédében kiemelte: életünk lehetősége az, hogy az öröme szóló meghívásnak eleget tegyünk. A húsvéti időhöz kapcsolódóan idézte a görögkatolikus imát: „Föltámadás napja van. Világosodjunk fel ezen ünnepélnyel, és egymást mint testvérek öleljük. A föltámadás által gyűlölőinknek is bocsássunk meg. Így énekeljünk: föltámadt Krisztus halottaiból, legyőzte halállal a halált, és a sírban lévőeknek életet ajándékozott.”

(Kép és a szerkesztett szöveg forrása: Collegium Pazmanianum)

A bölcs és Máriás lelkületű Szent István

(folytatás az 1. oldalról)

Szent István az Istentől, szüleitől és nevelőjétől kapott képességekkel és készségekkel, erényekkel felruházva, bölcsen és okosan élt ebben a világban. Sziklára és nem homokra épített, ahogyan azt az evangéliumban is olvashatjuk.

Szent István király üzeni nekünk: éljünk okosan, de legfőképpen bölcsen ebben a világban, a mi világunkban, szülőföldünkön, Európában vagy bárhol a második – vagy többedik – újházunkban. Nagyon sok okos ember él a földön, de nem mindenki képes bölcsen dönteni, mert ha az okos nem bölcsen dönt és cselekszik, ügyetlenségével nagyon sok kárt képes okozni. Ennek a bölcsességnek egyik példája a józan paraszti ész. Járjunk mi is a bölcsesség útján!

Szent István mindig tudott újat alkotni, mert képes volt állandóan megújulni. Szent Pál apostolnak az efezusiakhoz írt levelében ez áll: „Vessétek le a régi embert... Újuljatok meg lélekben és érületben, és öltözzétek magatokra az új embert, akit az Istenhez hasonlónak alkotott” (Ef 4,22–24). Az apostol üzenete Szent István életében lépten-nyomon felfedezhető. Tisztában volt azzal, hogy mint Isten képmása, mint az Ó

képére alkotott teremtmény van jelen a világban. Az „újulatok meg” felszólítás Szent István számára saját életének megújítása mellett jelentette az új helyzet felismerését is. Mindenben az egységyt kereste és minden összeforrott a hitével.

Nekünk is meg kell újulnunk. Edith Stein, a XX. század nagy konvertita filozófus szentje mondja: „Életem minden reggel újból elkezdődik, és minden este befejeződik.” Világító fátylaként állhatnak előttünk ezek a szavak, amelyeknek üzenete: minden embernek joga van újból és újból megváltozni, átalakulni, jobbá lenni. Ezt a jogot Isten mindenkinek megadja, ezzel a joggal azonban együtt jár a kötelesség is. Akinek joga van a megújulásra, annak kötelessége mindennap újból elkezdni az életet, a jobb, a szebb, az Istennek és embernek tetsző új életet. Ott, ahol él, azon a helyen, ahol tevékenykedik.

Szent István király, aki Asztrik szerzetes püspök által II. Szilveszter pápától kapta a koronát, 1000-ban történt megkoronázását követően ennek erejével kormányozta országát. 1031-ben elveszítte Imre fiát, 1038-ban, közel 70 évesen, 42 éves uralkodás után, Mária mennybevitele napján meghal. De halála előtt még tenni akar népe jövőjéért. Jóllehet halálos ágyán Velencében élő nővérének fiát, Pétert megtette utódának, mégis úgy látta a jövőt, a mi jelenünket és

jövőnkét biztosítva, ha országát rábizza a Szűzanyára, Máriára. Tette ezt azért, mert Máriás lelkületű volt. Ezért látjuk az egyik leggyakoribb ábrázoláson is azt a jelenetet, amikor Szent István a Szent Koronát és a Szent Koronával együtt országát és népét felajánlja Máriának. Ezért (is) zárandokol a mi népünk (is) olyan gyakran Mária-kegyhelyekre. A székelyföldi Csiksomlyót az elmúlt évek-évtizedek óta vallási hovartartástól függetlenül magyarok százezrei keresik fel minden pünkösdszombaton – így volt ez ebben az évben is – és 2019. június 1-jén Ferenc pápa is ellátogatott oda. Ugyancsak imádságos lelkülettel térünk be a kelet-magyarországi Máriapócs, a bánati Máriaradna, az ausztriai Mariazell templomába és még hosszan sorolhatnánk a szívünknek oly kedves búcsújáráshelyeinket.

Szent István király példáját követve kérjük mi is Nagyasszonyunkat, hogy vigyázzon ránk, tartson meg minket egységben, segítsen törekvéseinkben, magyarságunk, nyelvünk, kultúránk, hagyományaink megőrzéséért tett fáradozásainkban. Kérjük, segítsen, hogy megmaradjunk hitünkben, egyházunkhoz való hűségünkben. Szent István király ünnepén szívleljük meg az ő üzenetét: legyünk bölcsék az életben, döntéseinkben, próbáljunk naponta megújulni és ápoljuk a magyar nép sajátos Máriás lelkületét.

Ferenc pápa: Egész Európa válságban van

Ferenc pápa 2023. május 3-án a Szent Péter téren több tízezer zárandok jelenlétében megtartott szerdai általános kihallgatásán megszakította az apostoli buzgóság témájának szentelt sorozatát és ezúttal a pár nappal korábban tett magyarországi apostoli látogatását értékelte ki. Megköszönte a szívélyes fogadtatást, majd a „gyökerek” és a „hidak” kulcsfogalmak segítségével emelte ki budapesti látogatásának számára legfontosabb mozzanatait.

„Három napja tértem haza a Magyarországon tett utazásomról. Szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik előkészítették és imáikkal kísérték ezt a látogatást, és ismételtelen megköszönöm azt a Hatóságoknak, a helyi Egyháznak és a magyar népnek, ennek az emlékekben gazdag bátor népnek. Budapesti tartózkodásom alatt megtapasztaltam minden magyar szeretetét. Ma erről a látogatásról szeretnék beszélni két képen keresztül, melyek a gyökerek és a hidak.”

A gyökerek témája kapcsán a Szentatya visszautalt Szent II. János Pál pápa második magyarországi látogatására, amikor 1996. szeptember 6-án megérkezése után köszöntötte az országot: „Zárandokként jöttem most egy olyan néphez, amelynek történelmét sok szent és hős fémjelzte, akiket alázatos és dolgos emberek serege vesz körül.” Ez valóban igaz – folytatta Ferenc pápa –, hiszen én is annyi egyszerű és dolgos embert láttam, akik büszkén őrzik kapcsolatukat a gyökereikkel. És e gyökerek között, amint azt a helyi egyházzal és a fiatalokkal való találkozások tanúságtételei is bizonyítják, mindenekelőtt ott vannak a szentek. Azok a szentek, akik életüket adták az emberekért, szentek, akik tanúságot tettek a szeretet evangéliumáról, szentek, akik világgossággá lettek a sötétség idején. A múlt sok szentje, akik ma arra buzdítanak bennünket, hogy legyőzzük az elcsüggedés és a holnap-tól való félelem kockázatát, arra emlékezve, hogy Krisztus a mi jövőnk. A szentek erre emlékeztetnek bennünket: Krisztus a mi jövőnk – húzta alá hangsúlyosan Ferenc pápa.

A magyarság szilárd keresztény gyökerei azonban próbára tették a történelem során. Hitüket... tűzpróbának vetették alá. Valójában az 1900-as évek ateista üldözése során a keresztényeket erőszakosan üldözték, püspököket, papokat, szerzeteseket és világaikat öltek meg vagy fosztottak meg szabadságuktól. De miközben megpróbálták kivágni a hit fáját, a gyökerek érintetlenek maradtak: az Egyház titokban szilárdan, az evangélium eleven erejével fennmaradt, amiről megannyi titokban felszentelt pap tett tanúságot, gyárakban végzett munkájukkal, miközben a nagymamák otthon titokban evangelizáltak. Magyarországon ezt az utóbbi üldözést, ezt a kommunista elnyomást megelőzte a náci elnyomás, amelynek során nagyszámú zsidó lakosságot deportáltak tragikus módon. Ám abban a szörnyű népiirtásban sokan kitűntek ellenállásukkal és azzal a képességükkel, hogy megvédjék az áldozatokat, és ez azért volt lehetséges, mert az együttélés gyökerei szilárdak voltak. Nekünk Rómában – tette hozzá a téma kapcsán a Szentatya – van egy jó magyar

költőnőnk, aki átélte ezeket a megpróbáltatásokat, és most elmeséli a fiataloknak, hogy küzdeni kell egy eszményért, hogy ne győzzön le minket az üldöztetés és az elcsüggedés. Ez a költőnő ma 92 éves: boldog születésnapot, Edith [Bruck]! Így a hitnek és az embereknek közös kötelekei segítették a szabadság visszanyerését.

De még napjainkban is veszélyben van a szabadság, amint az a fiatalokkal és a kultúra világával folytatott találkozókon kiderült. Hogyan is? Mindenekelőtt „fehér kesztyűben”, az érzéstelenítő konzumizmus, fo-

gyasztói szemlélet által, amelyben az ember megelégszik egy kis anyagi jóléttel és a múltat feledve „lebegni” kezd az egyed méretére szabott jelenben. Ez a világiasságnak a veszélyes üldöztetése, amelyet a konzummagatartás visz tovább. Amikor ugyanis csak az számít, hogy magadra gondolj és azt csináld, amit szeretsz, akkor a gyökerek elfojtódhatnak. De ez a probléma egész Európát érinti, ahol válság van a másokért való odaadottság, a közösségi érzés, a közös álmódosítás szépségének érzése és a nagycsalád teremtése terén. Egész Európa válságban van. Ennek nyomán gondolkozunk el a gyökerek őrzésének fontosságáról, mert csak ha mélyre ásunk, tudnak az ágak felfelé nőni és gyümölcsöt teremni. Mindannyian feltehetjük magunknak a kérdést, akár az egész nép szintjén is: melyek az én életem legfontosabb gyökerei? Hova gyökereződtem be? Emlékezem rá, törődök vele? – tette fel a megfontolásra szánt kérdéseket a pápa.

A gyökerekről folytatott eszmefuttatásai után a második téma a hidak képe. „Budapest, amely három város egyesüléséből született 150 éve – a városrészeit egyesítő hidairól híres. Ez különösen a hatóságokkal való találkozókon emlékeztetett a különböző népek között a béke hidjai építésének a fontosságára. A »béke hidépítőjének« nevezett Európának különösen is ez a hivatása, hogy magába fogadja a különbözőségeket és befogadja azokat, akik az ajtaján kopogtatnak. Ilyen értelemben nagyon szép az a sok szomszédos ukrainai menekült számára teremtett

humanitárius hid, amellyel találkozhattam, közben pedig megcsodálhattam a magyar egyház nagy karítaszálózatát.”

„Az ország aztán nagyon elkötelezett a »holnap hidjainak« építésében, nagy figyelmet fordít a környezetvédelemre, és ez egy nagyon-nagyon szép dolog Magyarországon, az ökológiai gondoskodás a fenntartható jövőért, és azon is dolgoznak, hogy hidakat építsenek a nemzedékek között, az idősek és fiatalok között, mert ez ma mindenki számára elengedhetetlen kihívás. Van olyan hidak is, amelyeket az Egyháznak – amint az az adott találkozón kiderült – ki kell tárnia a ma embere felé, mert Krisztus hirdetése nem állhat csupán a múlt megismérlésében, hanem mindig meg kell újítani, hogy segítse a mai embereket, férfiakat és nőket, hogy újra felfedezzék Jézust.” Végül hálával emlékezett a pápa a liturgia szép pillanataira, a görögkatolikus közösséggel közösen végzett imádságra, a szentmise megünneplésére, amelyen oly sokan vettek részt. A pápa ezek kapcsán a hívők közötti hidépítés szépségére is gondolt, hiszen a vasárnapi szentmisén különböző rítusú és országú, különböző felekezeti keresztények vettek részt, akik jól együttműködnek Magyarországon.

Hidak építése, a harmónia hidjainak és az egység hidjainak az építése. Kérdezzük meg magunktól ennek kapcsán: vajon az egység, a hidak és a harmónia építője vagyok-e a családomban, a plébániámon, a közösségemben, a hazámban? A Szentatya ezen a látogatáson mélyen megérintette a zene fontossága, amely a magyar kultúra jellegzetes vonása. Zene szólt mindenütt: orgona, zongora, hegedű, sok hangszer és sok dal. A fogyatékkal élő fiatalok énekelték: „Éljen

Ferenc pápa imaszándéka júliusra

Az eucharisztikus életért. Imádkozunk, hogy a katolikusok helyezték életük középpontjába az Eucharisziát, amely mélyen átalakítja az emberi kapcsolatokat, és megnyitja őket az Istennel és a testvéreikkel való találkozássra.

Minden egyes alkalommal, amikor magunkhoz vesszük az Élet kenyerét, Jézus maga jön el hozzánk, hogy új értelmet adjon törekvésünknek. Arra emlékeztet bennünket, hogy az Ő szemében mi sokkal értékesebbek vagyunk, mint gondolnánk. Kifejezi, hogy örömet találja abban, ha megosztjuk vele a törekvésünket. Újra és újra kimondja, hogy az Ő igralma nem fél a nyomorúságainktól. Isten igralma nem fél a nyomorúságainktól. És mindenekfelett szeretettel meggyógyít bennünket azokból a törekvésünkből, amelyeket mi magunk nem tudnánk meggyógyítani. Milyen törekvéségek ezek? Gondolkodjunk. Itt van a neheztelés másokra, akik valami rosszat tettek ellenünk. Saját magunk erejéből nem vagyunk képesek kigyógyulni belőle. Aztán itt van az önsajnálát és a folyamatos panaszkodás a maga békétlenségével, amiből szintén nem tudunk saját erőnkkel meggyógyulni. Csak Ő képes erre a jelenlétével, a kenyerével, az Eucharisziával. Az Eucharisztia a hatékony gyógyszer ezekre. Az Élet kenyere tényleg meggyógyítja a merevséget és készséges lelkülettel alakítja. Azért tud gyógyítani az Eucharisztia, mivel Jézussal egyesít: képtessé tesz arra, hogy magunkévá tegyük az életmódját, hogy lemondjunk önmagunkról, a testvéreink felé forduljunk és a rosszra jóval válaszoljunk. Bátorságot ad, hogy kilépjünk önmagunkból, és szeretettel hajoljunk oda a másik ember törekvéséhez. Úgy, ahogy Isten teszi velünk. Ez az Eucharisztia logikája: magunkhoz vesszük Jézust, aki szeret bennünket és meggyógyítja a törekvésünket azért, hogy szeressük a többieket és segítsünk nekik a saját törekvésükkel megbirkózni. Egész életünkön keresztül... Jézus a születésével társunkká vált. (Ferenc pápa, 2021)

Hiba György SJ

a zene!”, ez pedig azt jelentette: éljen a harmónia, éljen a testvériség, amely reményt és örömet ad az életnek!

„Végezetül így május kezdetén szeretnék emlékezni arra – szólt a pápa –, hogy a magyarok nagyon odaadó tisztelői a Szent Szűznek, Isten Anyjának. Első királyuk, Szent István neki ajánlotta fel az országot, akit Mária nevének kimondása nélkül szólított meg, királynői címmel felruházva. Bizzuk ezért ezt a kedves országot Magyarország királynőjére, a Béke Királynőjére, bizzuk rá a hidak építését szerte a világban, és a Mennyei Királynőjére, akit ebben a húsvéti időszakban most dicsérünk, bizzuk rá szívünket, hogy gyökeret verjünk Isten szeretetében” – zárta katekézisének Ferenc pápa 2023. május 3-án, szerdán az általános kihallgatás során.

(Kép és szöveg forrása: Vatican News)

Egy pápalátogatás ölelése...

Kedd reggel, bő másfél nappal a pápalátogatás után, hol is egyebütt, ismét a szerkesztőségünkben dolgozom, amikor kopogtatnak. *Avanti!* – harsogom – mire belép a főnökünk, Paolo Ruffini, a Szentszék Kommunikációs Dikasztériumának prefektusa. Csupa mosoly és kitarja a karját, megölel: „*Laslo, grazie! László, köszönöm!*” A pápalátogatást köszöni nekem, pedig ott sem voltam, de köszöni, mert magyar vagyok, annak a népnek a fia, amelyet Ferenc pápa három napon át szorosban magához ölelt. Na, milyen volt? – kérdi tőlem és már meséli is (Ő) az (én) válaszomat. Naná, örömmel és büszkeséggel hallgatom...

Hoztam is neked valamit! – mondja, és elővesz egy kicsi sárga sálát a látogatás motortójával, és aztán a táská mélyéről megkerül az az érem is, amit személyesen a pápától kapott. Nekem adja, nem is csak mutatóba!

Nem voltunk ilyen kapcsolatban, de most „barátok” lettünk. Mint ahogy folytathatnám a sort, mert ezekben a napokban a rádióban mindenki megszólított, akivel csak találkoztam és köszönték a látogatást, a Szentatya, a szép Budapestet...

Ferenc pápa 41 apostoli útjából szinte valamennyit átéltem itt a Rádióban, mindig lázas munkával és nagy izgalommal.

De ilyet még soha nem tapasztaltam, és most hadd köszönjem meg Ferenc pápának ezt a „kis házi csodát”. Végül pedig hadd szóljak még a vendégem elköszönéséről. Persze, jóféle olaszos-magyaros öleléssel búcsúztunk egymástól, és még éppen benne voltam, amikor kaptam egy sugallatot, amit íziben el is mondtam: „*Azért azt a pápa-ölelést ki kell bontani, kézbe kell venni, szívhez kell szorítani és alaposan megfontolni a tanácsait. Hogy fogjon rajtunk az az ölelés...!*”

Hogy fogjon rajtunk az az ölelés...!

(vl)

(Forrás: facebook.com/vaticannews.hu)

Lambert Zoltán atya kapta idén a Mindszenty József-életműdíjat

A nyolcvanegy éves Lambert Zoltán protonotárius, kanonok atyát, a Városmajori Jézus Szíve Plébánia nyugalmazott plébánosát az Isten Szolgája Mindszenty József bíboros szellemi örökségének megőrzése és továbbadása terén szerzett kimagasló érdemei, valamint emberi példamutatása elismeréseként Erdő Péter bíboros, prímás, érsek és a Mindszenty Alapítvány teljes kuratóriuma Mindszenty József-életműdíjban részesítette. Az elismerést Erdő Péter bíboros és Ugron Imre, a Magyarországi Mindszenty Alapítvány megbízott elnöke adta át 2023. május 6-án Budapesten a Szent István-bazilikában. Az alábbiakban Várgedő Tamás laudációját olvashatjuk.

Várgedő Tamás méltatóbeszéde

Eminenciás Bíboros Úr! Excellenciás Püspök Atyák! Az Alapítványi Kuratórium Tisztelt Tagjai! Főtisztelendő Kanonok Plébános Úr! Szeretett Zoltán Atya!

Nem először köszöntelek Téged. S mint minden alkalommal, most is személyesen szeretnék megszólítani. Mint a Városmajori Jézus Szíve Plébánia 52 éves át szolgáló nyugdíjas plébánosát méltatunk ma Téged. Több állami és önkormányzati kitüntetésre, amelyek mind rendkívüli helytállásodat és hűségedet ismerték el, most ez az Életműdíj teszi fel a koronát.

Joggal mondhatjuk: mi, városmajoriak Mindszenty plébánia vagyunk. A templom főbejárata előtt 1992 óta áll egy oszlop annak emlékére, hogy 1946. május 5-én e helyről indította az első engesztelő zárandoklatot Mindszenty bíboros. 1947. szeptember 15-én a Mindszenty által meghirdetett Boldogasszony Éve keretében szintén a bíboros vezetésével a városmajori templomtól vonult százezer férfizarándok Máriaremetére. Az erre emlékező zárandoklat 1990 májusában indult újra először, majd 1992 óta ötévente zárandokolnak a fővárosi hívek Máriaremetére. Amíg fizikai erőd engedte, ezeken a zárandoklatokon Te magad is részt vettél.

Plébániánk másik fontos Mindszenty-hagyománya a fogadalomból született évenkénti zárandoklat Máriacellbe. Ennek előzménye az 1942-ben a templom közvetlen közelében becsapódott bomba, amely szerencsére nem semmisítette meg az épületet és emberéletben sem okozott kárt. Hálaadasként szervezték az első máriacelli zárandoklatokat, amelyeknek a bolsevista valóságvetés vetett véget. 1983-ban Szekendy Ferenc atya, káplánunk tett fogadalmat a bíboros egykori sírhelyének évenkénti meglátogatására. Ferenc atya halála után magadra vállaltad e fogadalom folytatását és 2019-ig minden évben a lelkivezetője voltál.

A Városmajor a mai napig Mendszenty hercegprímás emlékét. És ahogy a bíboros kényszerű száműzetésében járta a világot és végezte lelkipásztori munkáját, Nálad is ehhez hasonló missziós lelkületet fedezhettünk fel. A nálunk töltött 52 évből 28 évben a „Majort” megtestesítő plébánosként, igazi lelkipásztorként szolgáltad Isten egyházát. Nyugdíjazásod óta – amikor csak szükség van Rád – visszajössz az oltárhoz és a gyóntatószékedbe, ahol mindig hosszú sorok várnak. Csak

néhány pontot tudok most kiragadni gyümölcsöző plébániai munkásságodból:

- Az a rendületlen hűség, amivel itt végezted áldozatos munkádat, nekünk, fiatalabbaknak is erőt és példát adott! Bűszke vagyok arra, hogy annyi éven át a munkatársaid közé tartozhattam.

- Nevedhez fűződik a templom és freskóinak restauráltatása, két új üvegablak elkészíttetése; az új plébániaépület és közösségi ház felépítése.

- Az általad bevezetett kistemplomi gyermekmisék Budapesten sokáig egyedülállóak voltak. A régi hittantáborok is gyümölcsöző vállalkozásaid közé tartoznak.

- A Magyar Katolikus Rádió reggeli szentmise-közvetítése révén hallgatóid gazdag, egész napjukat végigkísérő lelki táplálékot kaphattak.

- Karitatív munkád részeként egyetlen rászoruló sem távozott anélkül, hogy valamit ne kapott volna Tőled: vigasztaló emberi szót, kenyeret, gyógyszerre valót, rendszeres anyagi támogatást.

Nyíró Józseffel mondhatom, hogy Te is amolyan „Jézusfaragó” pap vagy, aki lelkünkben az igazi Jézus-képet akartad kifraggni, amikor a végtelenül irgalmas, a testet-lelket gyógyító, a szeretteiért életét adó Krisztust állítottad a középpontba. Így segítettél minket Jézus-követőkké válni. Aki egyszer is megfordult Nálad a gyóntatószékben, pontosan érti, hogy mire gondolok. Egyedülálló ajándék vagy mindannyiunk számára!

Kérjük a szívünket alkotó Istent, aki ismeri minden tünket (vö. Zsolt 33,13–35), adjon Neked erőt, egészséget, még sok aktív évet, hogy továbbra is maradj meg olyan papunknak, amilyenek ismerünk, szerettünk, és akire mindnyájan annyira büszkék vagyunk!

Szöveg forrása: Magyarországi Mindszenty Alapítvány
Kép: Esztergom–Budapest Főegyházmegye

Reményi György átvette a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését

„A magyar közösségi életnek Franciaországban is meghatározó színtere az egyházi intézményrendszer. Tegnap a Párizsi Magyar Katolikus Misszió vezetőivel egyeztetünk” – fogalmazott közösségi oldalán 2023. május 31-én Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár, aki Szili Katalin miniszterelnöki főtanácsadóval látogatott el a francia fővárosba. Magyarország Párizsi Nagykövetségén egyúttal átadták a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését Reményi Györgynek, a Franciaországi Magyarok Országos Szövetsége (FRAMOSZ) elnökének.

Szili Katalin a franciaországi látogatásról az MTI-nek elmondta, hogy az elismerést Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes javaslatára adományozta Novák Katalin köztársasági elnök az 1981 óta Franciaországban élő professzornak.

A 74 éves Reményi György fizikus a franciaországi Université Grenoble Alpes emeritus egyetemi kutatója, a Franciaországi Magyarok Országos Szövetségének elnöke, a Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének elnökségi tagja, valamint franciaországi résztvevője a Magyar Diaszpóra Tanácsnak. A Franciaországban, különösen Lyon és Grenoble környékén élő magyarok nemzeti identitásának megőrzését és hagyományainak ápolását szolgáló tevékenysége elismeréseként érdemelte ki a kitüntetés – ismertette a miniszterelnöki főtanácsadó. Hozzátette, hogy a professzor a szilárdtestfizikában kutatómérnökként tevékenykedett, száz tudományos szakcikke jelent meg, hallgatói közül később többen is dolgoztak a paksi atomerőműben. Ő kezdeményezte a kettős doktorátus megszerzésének lehetőségét még 1996-ban, de azóta már nemcsak Magyarország és Franciaország között van erre mód, hanem ez további 35 országra is kiterjed.

„Fontosak az olyan missziót végzők, mint Reményi György, akik a hétköznapokban segítik azt, amit mi az alaptörvényünkben megfogalmaztunk a nemzeti összetartozásról, hogy az tényleg napi valóság legyen” – mondta a politikus, megjegyezve: ezektől az emberektől függ, hogy „mára soha nem látott egységbe forrt a nemzet 1920-at követően”.

Szili Katalin arról is beszélt, hogy Yerres-be is ellátogattak, hogy megkoszorúzzák II. Rákóczi Ferenc mellszobrát és szteléjét. A fejedelem a szabadságharc bukását követően, 1715 és 1717 között a ma Yerres város részét képező Grosbois település kolostorában élő kamalduli szerzetesek vendége volt, száműzetésének két évét ott töltötte. Megnyugvást talált a kamalduli kolostor falai között, szívét is – végakarátának megfelelően – a kolostorban temették

el. A grosbois-i kolostor azonban a második világháború pusztításában megsemmisült, így ma már nincs meg a fejedelem szívének hamvait őrző urna sem. A város készül

arra, hogy a közeljövőben Oroszlánnyal testvérvárosi kapcsolatra lépjen, a magyar

településhez tartozó Majkon tevékenykedtek ugyanis a kamalduli rend tagjai. A Majki Remeteség műemlékegyüttese ma teljes szépségében megújult látogatóközpont.

Szili Katalin és Potápi Árpád János a franciaországi látogatás részeként a Párizsi Magyar Katolikus Misszió egyháztanácsának tagjaival is találkozott, akik az egyik legfőbb hiányként fogalmazták meg, hogy hét éve nincs magyar katolikus papjuk, holott ez lenne az egyik legfőbb erő, amely a magyarságot leginkább összetartja – tájékoztatta az MTI-t Szili Katalin. (Jobb oldali fényképünkön Gonthier-Romhányi Anna, a Párizsi Magyar Katolikus Misszió Gazdasági Tanácsának alelnöke és Potápi Árpád János államtitkár látható.)

Potápi Árpád János szintén az MTI-nek nyilatkozva elmondta, hogy Reményi György kitüntetésének átadásán felül a látogatásuk másik apropója a nemzeti összetartozás napjának közelgő ünnepe is volt. „A diaszpórában élő magyarok is a magyar nemzet szerves részét képezik, egyetlenegy magyarról sem mondhatunk le, bárhol éljen a világban” – jelentette ki. Kiemelte: ezek a ma-

gyar közösségek az elmúlt évtizedekben is megmaradtak, és ebben rendkívül fontos szerepük van az olyan embereknek, mint Reményi György. Fizikus professzorként került Franciaországba, de közösségsszervező munkát is végzett a feleségével – jegyezte meg az államtitkár. „Neki is köszönhető, hogy az elmúlt évtizedben támogatni tudtuk a franciaországi magyarokat, akik mindenben számíthatnak ránk, és mi is számíthatunk rájuk” – fogalmazott Potápi Árpád János, hozzátéve: köszönet illeti őket azért,

hogy amikor az elmúlt évtizedben méltatlan támadás érte Magyarországot és a magyar kormányt, kiálltak mellette. (MTI; Szerk.)
(Fotók: facebook.com/potapiarpad)

Dr. Reményi György

1949. július 4-én született Budapesten. 1970-ben alapító tagja volt az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) régi magyar zenét ismerető kórusának. Ceausescu uralma alatt magyar irodalomköteteket csempészett Erdélybe az OSZK főlőspéldányaiból. 1972-től részt vett az illegális katolikus egyetemista mozgalomban Blanckenstein Miklós (ma pápai prelátus) és Kozma Imre (ma a Máltai Szeretetszolgálat elnöke) atyák mellett.

1975–1981 között mint a szilárdtestfizika doktora az Eötvös Loránd Tudományegyetem adjunktusa volt. 1981-től magyar kutatófizikusként Franciaországban tevékenykedett és részt vett a Quantum Hall Effektus felfedezésében, amelyet 1985-ben Nobel-díjjal ismertek el. 1985–1987 között az első magyar vendégprofesszorként oktatott Németországban a Würzburgi Egyetemen. 1987-ben az első kelet-európai tudós volt, akit meghívtak Franciaországba állami tisztségviselőnek és később az oktatási miniszter tudományos tanácsa tagjának.

1996-ban az első kettős doktorátus kezdeményezője Franciaország és Magyarország között. Azóta a kettős doktorátus az egész világra kiterjedt, 35 országban, Európán kívül az USA-ban és Japánban is általánosították. 1995 és 2000 között félmillió USA-dollár értékben európai államközi és regionális projekteket szervezett, magyar–francia tudományos együttműködésekben, testvéregyetemi hálózatok kiépítésén dolgozott az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Műegyetem, a Műszaki Fizikai Kutatóintézet, a Központi Fi-

zika Kutatóintézet, az Atomki Debrecen és a franciaországi Centre National de Recherche Scientifique Grenoble, a Centre Energie Nucléaire Párizs részvételével. Fiatal magyar fizikusokat világhírű kutatóintézetekben juttatott továbbképzéshez, doktorátushoz.

1995-től Grenoble-ban a Dauphiné-i régió Magyar Francia Egyesületének (FHD) elnöke, 1995–2005 között szintén Grenoble-ból oktatási dékánként húsz francia diákot küldött Paksra diplomázni. Közülük volt, aki energetikus diplomával atomtengeraltjárón vagy az Ariane rakétakilövőn lett parancsnok.

2000 és 2010 között a Párizsi Magyar Katolikus Misszió egyháztanácsának tagja volt. 2001-ben közreműködött a magyar kultúra évének franciaországi megünneplésében. 2010 és 2020 között az Ötvenhatos Magyar Forradalom Franciaországi Emlékbizottságának vezetőségi tagja volt; nevéhez fűződik az október közepén évente Párizsban a Diadalív alatt katonai díszpompával kísért magyar emigráns felvonulás. 2015-ben alapító tagja a Franciaországi Magyar Tudósok Klubjának, ugyanekkor a Franciaországi Magyarok Országos Szövetségének is egyik megalapítója és kincstárnoka. 2016-tól tagja lett a külföldön köztisztletnek örvendő magyarok alkotta budapesti Magyarország Barátai Társaságnak. 2018-tól a Franciaországi Magyarok Országos Szövetségének elnöke. 2019-ben az Európa Tanács kárpátaljai ülésén Szaloki Pannival támogatta az ukránjai magyar oktatás ügyét. Elnökségi tagja a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének.

Kitüntetéséhez az Életünk újság szerkesztősége nevében örömmel gratulálunk!

Gyermekeknek

Találkozás
az Aranykapunál

Nemrég, május első vasárnapján köszöntöttük az édesanyákat, nagymamákat, s most a nyár közepén, egészen pontosan július 26-án a nagyszülőket ünnepeljük. Ez a nap annak a házaspárnak az emléknapja, akik bár Jézus korában éltek, a Szentírásban mégsem olvashatunk róluk – ennek ellenére nagy-nagy tisztelettel fordulunk feléjük.

Élt Betlehemben egy Anna nevű ifjú leány, akit feleségül vett a názáreti Joachim. A legenda szerint mindketten Júda nemzetségéből, Dávid házából származtak. Teltek-múltak az évek, mindketten nagyon vágytak gyermekre, de a Jóisten húsz év után sem ajándékozta meg őket utóddal. Mivel úgy gondolták, hogy már nem születhet gyermekük, úgy döntöttek, hogy a vagyonukat három részre osztják: egy részt maguknak tartottak meg, a másik részt a templomnak adták, a harmadik részt pedig szétszórták a szegények között.

Fájdalmukat súlyosbította, hogy a korabeli emberek a bűnösség jelének tekintették a gyermektelenségüket. Jól mutatja ezt az egyik történet, amely a legendákban ránk maradt. Anna és Joachim felment Jeruzsálembe, a templomszentelés ünnepére, ahol áldozati ajándékokat szerettek volna felajánlani. A pap azonban nem fogadta el Joachimtól az áldozatot, mondván: bűnös kézből nem veheti át. Joachim szégyenében annyira elkecseregett, hogy elhatározta, otthagyja a várost és elbujdosik. Nem sokkal ezután azonban megjelent neki Isten angyala. Az angyal megvigasztalta, és ígéretet tett, hogy Anna leányt fog szülni, akit Máriának neveznek, és fogantatásától fogva telve lesz Szentlélekkel. Az angyal egy különleges jelet is adott: Jeruzsálembe, a templomba küldte Joachimot, hálát adni Istennek. Az angyal elmondta: a városban, a híres Aranykapunál találkozni fog feleségével, Annával, akit szintén az angyal indít arra, hogy Jeruzsálembe menjen. Az Aranykapunál aztán valóban találkoztak, és elmesélték egymásnak a saját angyali látomásukat. Visszatértek Názáretbe, s az ígért szerint megfogant, majd megszületett a kislány, akit Máriának neveztek el. Ő lett Szűz Mária, Égi Édesanyánk, Krisztus Urunk földi édesanyja.

A Szűzanya szülei, Szent Anna és Joachim a keresztény nagyszülők eszményképei. Július 26-án köszöntésük őket – s persze saját nagyszüleiteket is!

Kovács Péter

Zilahi Nono: Magyarszováti kötőasszony, szén és pasztell, 32 x 32 cm, 2019

Zilahi Nono: Sójaj a mindenségért – Szilágycsehi asszony, szén és pasztell, 24 x 24 cm, 2019

Zilahi Nono: Széki primás, szén és pasztell, 24 x 24 cm, 2019

Zilahi Nono: Furulyázó székely juhász kifordított bundában, báránybőr csuklyával, szén és pasztell, 32 x 32 cm, 2019

Czéhmaster Erzsébet
Nagymama köszöntése

Nagymama, nagymama,
Drága, gondos dajka,
Aprócska koromnak
Melengető napja.
Be sokszor sietél
Könnyem letörölni,
Hogyha bánatom volt
Szívedre ölelni!

Emlékszem: még mikor
Csöpp kezemet fogva
Először vezettél
Engem a templomba.
Aranyos kis ajtó
Oltár fölött csukva –
Suttogva mutattad:
„Ott van a Jézuska.”
Nem is értettem még,
De tenéked hittem,
Így neveltél engem,
Ebben a szent hitben.
Azóta megnőttem,
Tudok imádkozni,
Kis Jézustól reád
Ezer áldást kérn!

Benedek Elek
A templomban

Nagyapó és unokája
A templomban ülnek,
S míg bűg mélyen az orgona,
Imába merülnek.

Nagyapa az írnokéért
Imát küld az égbe,
Unoka a nagyapóért:
Legyen hosszú élte!

Fejük felett szárnyas angyal
Látatlanul röpked,
Imájukkal száll az égbe:
Halld meg, Uram, őket!

Köszönet az Úrnak
Szent II. János Pál pápa imája
(részletek)

Uram, köszönöm Neked az ajándékba kapott éveket és évtizedeket. Köszönöm az életem minden eredményét, amivel megörvendeztetted, és minden kudarcát, amivel a korlátaimra figyelmeztetted. Köszönöm a családtagjaimat, akik elviselnek, akik mellettem állnak és szeretnek. Uram, kérlek, bocsásd meg, amit rosszul tettem és amit elmulasztottam. Köszönöm, hogy Te nem mégy nyugdíjba, hanem ma is mindent megteszel az üdvösségemért.

Uram, adj nekem hálás szívet, hogy mindig észrevegyem: több okom van a hálára, mint a panasza. (...) Adj erőt, hogy békésen hordjam az öregkor terheit, humorral fogadjam a feledékenységem jeleit, erőtlenségemet, érzékszerveim tompulását, testi-szellemi erőm hanyatlását. (...) Kérlek, adj kedvet a munkához, amit még elvégezhetek. Tégy hasznossá, hogy ne érezzem csak tehernek magamat, és adj alázatot, hogy belássam, egyre inkább másokra szorulok. Adj kedvet az imádsághoz, a Veled való beszélgetéshez. Adj világosságot, hogy jól lássam magam és jól lássak másokat is. Adj jó kedvet és nyitottságot, hogy még mindig tudjak befogadni, és adj szeretetet, hogy ne csak panaszkodjak mások hidegsége miatt, hanem árásszam a szereteted melegét.

Uram, maradj az, aki mindig is voltál: a megbocsátó Édesatyám. Ez indítson arra, hogy én is tudjak megbocsátani. Ne engedd, hogy valaha is fáradt legyek a köszönetmondáshoz. Ne engedd, hogy valaha is abbahagyjam a dicséretedet. Tartsd meg és növeld a hitemet.

Szólj, Uram, még hallja a Te szolgád!

Zilahi Nono: Székely asszony guzsallyal, szén és pasztell, 24 x 24 cm, 2019

Zilahi Nono

Kolozsvári grafikusművész, tervező- és reklámgrafikus, de szerkesztőként, képzőművészeti kiállítások kurátoraként is tevékenykedik, valamint tagja több professzionális művészeti szervezetnek. Az 1990 után született fiatal művészgeneráció tagjaként igyekszik az erdélyi művészeti életben aktívan részt venni. Céljává vált olyan kulturális tevékenység ellátása, amely a társadalom és az egyén közös igényeinek kielégítésére irányul. A művészeti tevékenység mellett másik szenvedélye az írás. Antológiákban, helyi lapokban publikálták írásait, de a világhálón is olvashatóak versei.

Keresztény hitük adott erőt és reményt a túléléshez

Kárpátalja és 1956 – Várad Natália történész könyvéről

Az ukrajnai háború kirobbanása óta újfent ráirányult az érdeklődés az egykori Szovjetunióhoz csatolt terület magyar kisebbségének sorsára. Miután a második világháborút követően az addig Csehszlovákiához tartozó Kárpátalja a Szovjetunió fennhatósága alá került, könnyörtelenül megkezdődött az egyház elleni harc. A görögkatolikus felekezetet megpróbálták erőszakkal a moszkvai ortodox patriarchátus hatáskörébe helyezni, papjaikat üldözték, és még attól sem riadtak vissza, mint 1947 őszén a munkácsi püspök, Romza Tódor esetében, hogy egyszerűen meggyilkolják a kényszerintézkedésekkel szembeállókat. Templomaik nagy többségét raktárakká, kultúrházakká alakították át, sőt nem egy esetben egyszerűen le is rombolták. Minderről sok dokumentum maradt fenn a szovjet titkosrendőrség, a hírhedt KGB ungvári levéltárában, amely a kommunizmus bukása és a Szovjetunió szétesése után a függetlenné vált Ukrajna Állambiztonsági Szolgálatának fennhatósága alá került. A levéltárban már több esztendeje folytat kutatást a térségből származó Várad Natália történész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felnőttképzési Központjának vezetője, illetve a „GENIUS” nevű Jótékonsági Alapítvány igazgatója, aki évek óta kiemelkedő szerepet játszik a kárpátaljai magyar tudományos utánpótlás ápolásában. Ezért a közelmúltban megkapta a Magyar Tudományos

Akadémia által a külföldön élő magyar tudósok és történészek munkájának elismerésére alapított Arany János-éremet. Várad Natália nemrég könyv formájában adta közre azoknak a kutatásainak az eredményeit, amelyeket Ukrajna Állambiztonsági Szolgálatának Ungvári Levéltárában folytatott az 1956-os forradalom kárpátaljai hatásáról és a Szovjetunióba hurcolt magyar szabadságharcosok sorsáról.

A több mint 600 oldalas forrásmunkát Budapest Főváros Levéltára jelentette meg. A kötet első részében a szerző a forradalom leverése után Magyarországról a Szovjetunióba hurcolt magyar állampolgárokkal kapcsolatos iratokat közli, míg a másodikban a szabadságharcnak a Kárpátalján élő magyarokra gyakorolt hatását, valamint a szervezkedő csoportokra vonatkozó dokumentumokat ismerteti. Az iratokból kiderül, hogy a szabadságharc vérbefojtásának már a legeleji megérkeztek Magyarországról Ungvárra az első fogolyszállítmányok. Számos igencsak ellentmondásos adat is napvilágra kerül, mert a foglyok létszámát illetően az illetékes KGB-vezetők hol kétezer, hol négyezer magyar őrizetéről tesznek említést. Ékesen jellemzi a szovjet hatóságok páni féltelmét a forradalmi eszmék terjedésétől, hogy még azokat a fiatalokat is letartóztatták, akik kézzel írott hazafias versidézetekeket próbáltak terjeszteni falvaikban. A még életben lévő

közül többet nemrég meg is keresett a könyv szerzője, akinek elmondták, hogy meghurcolásuk és fogságuk idején keresztény hitük adott erőt és reményt a túléléshez.

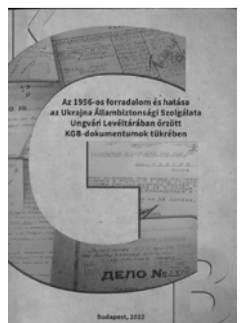
Dokumentumkönyvében Várad Natália kitér az 1956-os forradalmat követő kárpátaljai megtorlási hullám halálos áldozatára is: ő a gálocsi református pap, Gecse Andre volt, akit 1958 őszén vettek őrizetbe,

és mivel ismerte azokat a gyermekeket, akik ugyancsak kézzel írt röplapjuk aláírta azt írták, hogy Kárpátaljai Magyar Forradalmi Egyesület, megpróbálták rábizonyítani, hogy ő szervezte az ellenálló csoportot, és miután ez nem sikerült, a börtönben halálra kínozták. Nevét Gálocon ma emléktábla őrzi egykori templomának falán.

Vincze András

Várad Natália: Az 1956-os forradalom és hatása az Ukrajna Állambiztonsági Szolgálatára Ungvári Levéltárában őrzött KGB dokumentumok tükrében

A forráskiadvány Ukrajna Állambiztonsági Szolgálatára Ungvári Levéltárában feltárt KGB-dokumentumokból ad válogatást magyar fordításban. A 347 forrást tartalmazó kötet két fő fejezetre tagolódik. Az első rész a forradalom leverése után Magyarországról a Szovjetunióba deportált magyar állampolgárokkal kapcsolatos iratokat, a második a Kárpátalján élő magyar nemzetiségű, a magyar forradalom hatására szervezkedő csoportokra vonatkozó dokumentumokat közli. Nyilvánosságra hozza a deportált forradalmárok kihallgatási jegyzőkönyveit, a szovjet vagy magyar hatóságok által róluk készített szolgálati feljegyzéseket, majd a kihallgatások utáni eljárásra vonatkozó utasításokat. A kárpátaljai letartóztatottakkal kapcsolatban Ukrajna Állambiztonsági Szolgálatára Ungvári Levéltárából eddig előkerült dokumentumok három „politizáló” csoport – mezőkaszonyi, gálocsi –, valamint egy sárososzi letartóztatott, Zikor Elek ügyét tárgyalják. A kihallgatási jegyzőkönyvek, szolgálati feljegyzések letartóztatási parancsokkal, tanúvallomásokkal, önvallomásokkal, jellemrajzokkal, nyomozati iratokkal, vádemelési határozatokkal, a bírósági tárgyalások jegyzőkönyveivel, szabadulási és rehabilitációs iratokkal egészülnek ki.

Telch György: Emlékeim Apámról

Trianon103/42*

Augusztusban ünnepeljük Szent István napját, de emellett van a hónapnak egy különös, személyes jelentősége is számomra: 1904. augusztus 29. apám születésnapja. Ezt egészíti ki egy másik esemény évfordulója is: 1942. szeptember 20-án találkozott velem anyám utólagja Kassán, mielőtt csapata elindult Magyarországról a Don-kanyarba, ahonnan soha nem tért vissza.

A gondterhes háborús időszakról az első emlékeim egy ragyogó tavaszi napra vezetnek vissza. 1941. április 6. volt, virágvasárnap. Zomborban a Fő utcán sétáltunk a családdal. Mintha egy film peregne a szemem előtt, olyan elevenen megmaradt ennek a napnak a képe bennem. Csetnik fel-

Telcs László és Ferenc Belgrádban 1938-ban. Mindketten a Don-kanyarban haltak meg

vonulást látok, halálfejes zászlókat, amiket lobogtatva masíroz és énekel egy vad tömeg, mindenki ordítózik, hogy „inkább háború, mint paktum”. Az egész jelenet ijesztő volt, nagyon féltem, ezért anyám kezét jobban megszorítottam.

Apám nem volt velünk akkor. Mint tartalékos az elsők között hívták be a jugoszláv hadseregbe. Arra is emlékszem, hogy legalább két alkalommal kellett részt vennie a tartalékosoknak szervezett gyakorlatokon, ilyenkor mindig egyenruhába kellett öltöznie. Behívása után Észak-Bácskába került, közel a magyar határhoz. Anyám állandó aggodalomban élt ilyenkor.

Nagypénteken, 1941. április 11-én megindult a támadás Délvidék visszafoglalásáért. A következő nap, Nagyszombatban délben a Magyar Honvédség bevonult Zomborba. Egyetlen lövés sem dördült el. A lakosság ünnepelt.

Húsvét hétfőjén hazaérkezett apám – hosszú gyaloglás után, kerülőutakon, ahogy mesélte. 1942. május 13-án volt a hatodik születésnapom, ami azért is rendkívül izgalmas volt, mert, ahogy mondták, szeptemberben elsőosztályos leszek. A születésnapomat az unokatestvéreimmel együtt ünnepeltük, élveztük az édesanyám sütötte tortát. És akkor még apám is otthon volt.

Május közepén azonban behívták a fivérével, Feri bácsival együtt. Addig soha nem szolgáltak a magyar hadseregben. Doroszlóban kellett jelentkezniük. Ez egy nagy falu Zombor közelében. Egy hónapig voltak kiképzésen, majd mint tartalékosokat hazaküldték őket. Ekkor tanított meg apám néhány olyan dalra, amelyekre meneteltek a katonák. Akkor hallottam tőle a „Kis kút, kerek kút van az udvarunkban”, „Erdő, erdő, háromszínű kerek erdő” és a „Vékony héja, de vékony héja van a nyári piros almának” kezdetű énekeket.

Alig néhány hét múlva, 1942. július 1-jén ismét behívót kaptak, ezúttal aktív szolgálatra. Topolyán volt a hadiszállásuk, kb. húsz kilométerre Zombortól. Ott tartózkodtak július 20-ig.

Anyám fiáért fogadott és többedmagunkkal meglátogattuk szeretteinket. Egy volt téglagyár területén laktak, ahol a katonai kiképzés is folyt. Emlékszem, nagyon szigorú volt a biztonság. A sánc egyik oldalán sorba kellett nekünk, látogatóknak állnunk, velünk szemben, a másik oldalon sorakoztak apámék. Anyám felemelt, áttett a sáncon, hogy meg tudjam csókolni apámat. Azt sem tudom elfelejteni, hogy a csomagban, amit neki vittünk, volt egy zacskó Negro, úgynevezett torok-kéményseprő cukorka, amelyikből egyet apám nekem is adott. A látogatás végeztével visszanyújtott az árok fölé anyámnak. Miután elbúcsúztunk tőle, megkerestük a fiáért. Engem a kocsis maga mellé ültetett a bakra.

Ekkor láttam apámat utólagja.

Van tőle tizenkilenc darab tábori levelezőlapom. Lezárt levelet nem küldhettek haza a frontról, csak ellenőrizhető nyitott levelezőlapokat. Néhányat Topolyáról küldött. A legutolsón 1942. július 18-i dátum olvasható, 20-i postai pecséttel. A lapok alapján végig lehet követni az országban megtett útjuk nagy részét. Ezek szerint állomásoztak Nagyszalontán, Szilágynagyfaluban, Nagyváradon és Kassán is.

1942. szeptember 1-jén elsőosztályos lettem. Minden szomszédgyerek és óvodástársam velem együtt kezdett, osztálytársak lettünk.

Nyárvégi kellemes meleg volt, iskola után fürdőnadrágban felszabadultan hancúrozunk egy csapat gyerekekkel a házunk körül, amikor anyám megjelent egy kofferral a kezében. Sürgősen Kassára kellett utaznia apámhoz, engem Magda nagynénemre hagyott, aki velünk lakott akkor. Anyám és a többi feleség értesítést kapott, hogy mielőtt a hadtestet Oroszország felé indítják, még meglátogathatják az embereiket. Ezért volt olyan sürgős ez az utazás. Én borzasztóan zaklatott lettem, mezítláb, visítva szaladtam utána, hogy vigyen engem is magával, édesapámat akarom látni, de nem törődött velem, ott hagyott Magdussal.

Miután hazaérkezett, mesélte, hogy egy éjszakára Budapesten, apám nagynénjénél kellett megszállnia, mert Kassára csak a következő nap indult vonat. Akkor mondta, hogy azért nem vihetett magával, mert nagyon veszélyes utazás volt, a budapesti vasútvonalakat bombázták, baj érhetett volna. Ugyanúgy jött visszafelé is: egy éjt Budapesten töltött, majd haza, Zomborba. Úgy emlékszem, hogy Kassán szeptember 20-án volt.

Apám utolsó, hazai földön kelt levelezőlapján 1942. szeptember 21. látható, amit Kassán írt, rajta a szeptember 22-i postai pecsét. Utána a 2. Magyar Hadsereggel Oroszországba irányították őket.

Ahogy megtanultam a betűvetést, azonnal odaírtam két-három sort anyám levelezőlapjaira, amiket apámnak küldtünk. Ő boldogan válaszolt nekem is, mindig külön megszólítva engem.

A műhely gondoljai anyámra maradtak. Minden levelezőlapon utasításokat kapott apámtól, hogy mit és hogyan kell tennie, hogy a termelés ne álljon le, a munka simán folyjon. Érdeklődött, hogy a volt segéd, Sanyi (aki kevéssel azelőtt börtönből szabadult) és Appfelshoffer János mint szakember tisztességesen viselkednek-e vele, rendszeresen dolgoznak-e.

Az utolsó öt katonai levelezőlapot az orosz frontról, ismeretlen ukrainai helyről küldte. Annak ellenére, hogy anyám rendszeresen válaszolt mindegyikre, apám nem

kapott hírt otthonról és aggódott értünk. A front ellátása egyre problematikusabb lett. A katonák melegek és lábellenélkül gyötörtek a kegyetlen orosz télben, nem volt élelem- és muníciótárolásuk. A németek mindent megígértek, de a szállítmányokat soha nem küldték ki a frontra. Egyszerűen hagyták őket elpusztulni.

Telch György az édesapjával 1941-ben

Apám rendszeresen írt magáról is, de főleg az otthoni dolgok miatt aggódott, és soha nem felejtett el engem említeni. Ugyanúgy a szomszédainkról, rokonainkról is állandóan érdeklődött. 1942. december 18. – lepecsételve december 20-án – a legutolsó tábori lap. Azután többé soha semmi.

Megjött a karácsony és el is múlt. Az előző évihez viszonyítva szomorú és üres volt. Szilveszterkor néhány inas és segéd bejött újévet köszönteni anyámnak és Magda néniem. (...)

Az orosz frontról egyre aggasztóbb hírek érkeztek. 1943. január 13-án az oroszok áttörték a frontot és a 2. Magyar Hadsereget napokon belül szétverték. A szovjetek nem írtak alá a hadifoglyokra vonatkozó Genfi Egyezményt. A fogságba esettek tömegesen pusztultak el tifuszban, fagytak meg, a többi halálra éhezették. Ezt az akkori magyar kormány eltitkolta a világ elől. Az elpusztult katonákat egyszerűen leírták. Sok mende-monda kelt szárnyra, de biztosat senki sem tudott. A háború befejezése után Délvidék megint jugoszláv fennhatóság alá került.

Zomborba két hadifogoly érkezett vissza a Don-kanyarból. Ők esküvel erősítették meg a törvényt apám holtja nyilvánítását. A szerb nyelvű Halotti Bizonyítvány a következőket tartalmazza (kivonat a jegyzőkönyvből):

„Megyei Törvénytörés, Zombor, File. No. OG 147/46”

Telcs László mechanikus szül. 1904. auguszt. 29.

„...A tárgyalás során Königsberg Dezső és Dániel Jenő tanúk bizonyítják, hogy Telcs László Nikolajevciben volt a Donnál, és 1943. január egyik napján majdnem teljesen agyonfagyva látták. Attól a naptól eltűnt. Mivel a halál beálltának pontos dátumát nem lehet tudni, a Törvénytörés 1943. január 31-t jelöli meg. 1947. április 22., VIII. Törvénytörés. Biró: Stevan Vuki... s. k.”

Még ma is fáj apám elvesztése.

(Forrás: Kalejdoszkóp – Magyar–angol kulturális folyóirat, Toronto, 2007. 9–10., 11–13. old.)

Mulandóság felett – – Fehér galambok

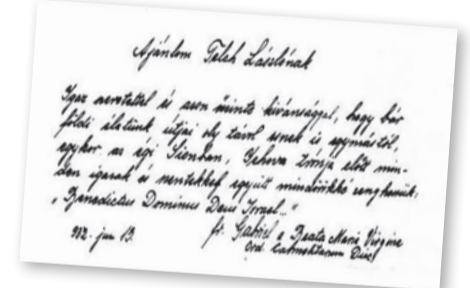
Íratott: Sombori Karmel 1932.V.29.

Motto: „Nyugtalan a mi szívünk, amíg Tebenned meg nem nyugoszik, óh, Uram!”

Tudom, hogy neked kerestűt az élet;
Tudom, hogy utadon kevés a virág;
Tudom, hogy a te szívedben épp úgy
Felsírt sokszor csöndes alkonyórán
Névtelen vágy a boldogság után,
Mint óhajt enyhe égi harmatot
Rekkenő nyárban a hervadt virág.
És tudom, hogy ez csak síró vágy maradt
S hogy a boldogság színes délibábjá
Az első szellőre halkán tovaszállt...

De ne mondd mégse, óh ne mondd soha,
Hogy hiába éltél s utad céltalan.
Ne mondd, hogy Isten mért teremtett
A kebledbe oly szerető szívét,
Ha szeretetet viszont sehol sem talál;
Miért a kínzó vágyódás a szívben
boldogság, kacagás, napsugár után,
Ha az élet mégis oly örömtelen? –

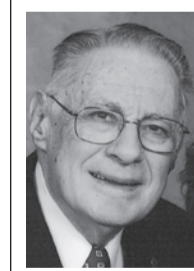
Testvér, míg neked e sorokat rovom,
Május van s felettem halványkék égen
A napfény aranylón szikráva ragyog –
Künn a park fái közt víg madársereg
Csicsergi szerelmes tavaszi dalát.
Gondolod-e, hogy van köztük egy is,
Mely boldogtalannak érezné magát?
Nincs, mert az Úr minden teremtményét
Arra teremté, hogy boldog legyen;
Madarak az árnyas erdők csendjén
Dalolva tölthetnek arasznyi létet
S az ember pedig – ah, milyen kiváltság!
Ezen a földön boldog nem lehet!
Hogyan, hát Isten, ki a virágnak
Illatot adott s dalt a madárnak,
Sugár a napnak s a csillagoknak fényt,
Csak az emberrel lenne oly fukar?
Vagy miután oly pazarul szórta kincsét
Az ember számára semmi sem maradt?
Nem, testvér, neked halhatatlan lelket
Adott az Úr, ki él minörökké.
A földi lét csak út egy jobb hazába
Hol Istenben örökké boldog lehetsz.
A vágy, mely olykor felsír szívedben,
Lelked, mely mint Noé galambja
A föld örömeiben nyugtot nem talál,
Arra int, hogy vágyai lelkednek
Szálljanak, mint hófehér galambok,
Magasan a mulandóság felett.

Ajánlom Telch Lászlónak

Igaz szeretettel és azon őszinte kívánsággal,
hogy bár földi életünk útjai oly távol esnek
is egymástól, egykor az égi Sionban, Jehova
trónja előtt minden igazak és szentekkel
együtt mindörökké zenghesük: „Benedictus
Dominus Deus Izrael...”

fr. Gabriel a Beata Maria Virgine
Ord. Carmelitarum Disc., 1932. június 13.

Telch György (1936–2020)

1936-ban a vajdasági Zomborban született, ott töltötte kisgyermekkorát. Amikor szülővárosa jugoszláv fennhatóság alá került, a család az emigráció mellett döntött. A távoli Kanadába készültek, több ezer kilométerre az otthontól, messze az ismeretlenbe. Mégsem volt ismeretlen számára: kedvenc ifjúsági indiánregényei a földnek ezen a részén játszódtak, így izgalmas kalandregény fogta fel az utazást, egy új expedícióként. Tinédzserkorát a Sziklás-hegység szomszédságában fekvő varázslatos kisvárosban, Medicine Hat-ban, majd életének meghatározó részét az Ontario-tó parti városban, Torontóban töltötte. A szeme előtt változott a kisváros metropolisszá. Már a városban élt, amikor a mai North York területén farmok voltak és malmok öröltek a folyópartokon. Szenttanúja volt Kanada leglátványosabb építménye, a CN Tower építésének. Itt érte el karrierje legnagyobb mérföldköveit: dolgozott biztosítónál és professzora volt a Seneca College-nak. És itt találkozott élete párjával, Dancs Rózsával. Példamutató családi életet éltek és nevelték a gyermekeket, Tinkát és Tamást. Kanadai életük során sem asszimilálódtak teljesen a kanadai társadalomba, mindig fontosnak tartották a magyar gyökereiket. Gyuri bácsi is mindig aktív részese volt a torontói magyar közösségnek. „Nincs más haza, csak az anyanyelv” – ez a mottója a Kalejdoszkóp folyóiratnak, amelynek tulajdonosa volt – a folyóiratnak, amely 1998-as indulása óta egyedülálló értéket képvisel a diaszpóra magyar kulturális kiadványai között. A lap útját Rózsával közösen egyengették, számos irodalmi mérföldkövet értek el, hasábjain kortárs költők, írók verseit, prózáit is publikálták. A fordítások nagy része Gyuri bácsi munkáját dicsérte. 2020. május 7-i távozásával fájó ürességet hagyott maga után, de optimizmusát, jó kedélyét, racionális világlátását, a család iránti elkötelezett szeretetét, végtelen segítőkészségét sosem feledjük. Csibi Balázs, vő.: www.korosiprogram.hu

* **Trianon103** | Az *Életünk* – Az európai magyar katolikusok lapja kiadását gondozó Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft. szervezésében és koordinálásával az idei év folyamán létrejön egy a magyarság elmúlt 103 évének politikátörténeti, egyháztörténeti, kultúrtörténeti, irodalomtörténeti, művészettörténeti, helytörténeti, családtörténeti... fejezeteiből merítő, 103 írásból álló gyűjtemény. A *Trianon 103* cikksorozat egyes elemei a miskolci *Új Misszió* katolikus folyóirat nyomtatott és online kiadásában, más darabjai a torontói *Kalejdoszkóp* irodalmi-kulturális magazin internetes oldalán és az *Életünk* újság papíralapú változatában, valamennyi eleme pedig, sorszámmal ellátva, az *Életünk* újság webes felületén (www.eletunk.net) lesz elérhető. A program együttműködő partnerszervezete a kanadai Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub, az újfelhértói székhelyű Debreceni Magvető Alapítvány és a miskolci Új Misszió Alapítvány, támogatója pedig mások mellett a Bethlen Gábor Alap. A projektet vezeti és a cikksorozatot szerkeszti annak kezdeményezője: Varga Gabriella.

Ferenc pápa imaszándéka augusztusra

Az ifjúsági világnapért. Imádkozzunk, hogy a Lisszaboni Ifjúsági Világnap segítse a fiatalokat abban, hogy az evangéliumot megélik és életükkel tanúságot tegyenek róla.

Kedves Fiatalok! Még egyszer szeretném megfogni a kezeteiket, és veletek együtt menni azon a lelki zarándoklaton, amely a 2023-as lisszaboni Ifjúsági Világtalálkozóhoz visz el.

Amikor egy fiatal elbukik, bizonyos értelemben az emberiség bukik el. Ugyanakkor az is igaz, hogy amikor egy fiatal talpra áll, az olyan, mintha az emberiség is talpra állna. Milyen erő lakik a szívetekben! Isten ma is azt mondja nektek, mindnyájatoknak: kelj fel! Buzgó szívvel remélem, hogy ez az üzenet fel tud készíteni bennünket azokra az új időkre és új eseményekre, amelyek az emberiség történetében most kezdődnek. Nélkületek azonban nem tudjuk újratekenni, kedves fiatalok! Ahhoz, hogy a világunk fel tudjon emelkedni, szüksége van a ti erőitökre, a lelkesedésetekre, a szenvedélyességetekre. Emelkedjétek fel és váljatok tanúkká! Amikor átöleljük az új életet, ami a keresztségben áradt ki ránk, az Úr egy fontos és életet megváltoztató küldetését bíz ránk: „*Legyetek tanúim!*” (...) Krisztus ugyanazokat a szavakat mondja nektek, mint amit Pálnak: Állj fel! Ne zárkózz be magadba, ne vesztésd el a bátorságod! Vár rád a misszió! Te is tanúságot tudsz tenni arról, hogy mit tett Jézus az életedben. Jézus nevében kérek benneteket: Álljatok talpra! Mondj el, hogy te is vak voltál és találkoztál a Világossággal. Te

is láttad Isten jóságát és szépségét magadban, másokban és az Egyház közösségében, ahol minden magány eltűnik.

Álljatok fel! Tegyetek tanúságot arról, hogy lehetséges megélni a szeretetet és a tiszteletet az emberi kapcsolatokban, a családban, a párbeszédben gyermekek, szülők, fiatalok és öregek között.

Emelkedjétek! Tartsátok fenn a társadalmi igazságosságot, igazságot, integritást, az emberi jogokat. Védd meg az üldözöttet, a szegényt és a sérülékenyt-sebezhetőt, azokat, akik nem tudják hallatni a hangjukat a társadalomban, a migránsokat.

Keljétek fel! Tegyetek tanúságot arról, hogyan lehet olyan új módon rátekinteni a világra, hogy észrevegyük csodáit, hogy a Földet úgy tekintsük, mint közös otthonunkat, és bátorságunk legyen az ökológiai szemléletet előnyben részesíteni. Tanúskodjatok arról, hogy az életben elkövetett hibákat jóvá lehet tenni, hogy a lelkiileg halott emberek újra rátalálhatnak az életre... örömmel tanúskodjatok arról, hogy Krisztus él! Terjesszétek el kortársaitok között a szeretetről és megváltásról szóló üzenetét az iskolában, az egyetemen, a munkahelyen, a digitális világban, mindenhol! Az Úr, az Egyház, a pápa bízik bennetek, és meghív benneteket arra, hogy tanúskodjatok azok előtt a fiatalok előtt, akikkel ma találkoztok a „Damaszkusz felé vezető utakon”.

Ne felejtsetek el, hogy bárki, aki igazán megtapasztalta Isten gondviselő szeretetét, nincs szüksége sok időre vagy hosszú képzésre ahhoz, hogy kimenjen és beszéljen erről a szeretetről. (Ferenc pápa)

Hiba György SJ

Felhívás fiatal és örök fiatal magyar honfitársainkhoz

„*Délibábos ég alatt kolompol / Kis-Kunságnak száz kövér gulyája; / Deleléskor hosszú gémi kútnál / Széles vályu kettős ága várja.*” „*Európa csendes, újra csendes, / Elzúgtak forradalmi... / Szégyen reá! lecsendesült és / Szabadságát nem vívta ki.*” Az *Alföld* című versét 1844-ben, az *Európa csendes, újra csendes...* címűt pedig 1849-ben írta a 200 éve született Petőfi Sándor.

„*Minden, mi él, az egyenlő soká él, / A százados fá s egynapos rovar. / Esmél, örül, szeret és elbukik, / Midőn napszámát s vágyait betölté. / Nem az idő halad: mi változunk, / Egy század, egy nap szinte egyre megy.*” A 200 éve született Madách Imre több mint másfél évszázada írta legnagyobb művét, *Az ember tragédiáját*.

„*Bércre hág és völgybe száll, / Bú s kétség mellette, / Vörözön lábainál, / S lángtenger fölette.*” „*S ah, szabadság nem virül / A holtak véréből, / Kínzó rabság könnye hull / Árvánk hő szeméből!*” Nemzeti imánk szövegének írását 200 éve fejezte be Kölcsey Ferenc.

De vajon érti-e, és ha igen, hogyan értelmezi ezeket és az ezekhez hasonló, százötven-kétszáz évvel ezelőtt született gondolatokat napjaink olvasója?

200 éve – 1823. január 1-jén – született Petőfi Sándor.

200 éve – 1823. január 20-án – született Madách Imre.

200 éve – 1823. január 22-én – tisztázta le a Himnusz szövegét Kölcsey Ferenc.

Kedves Magyar Fiatalok és Örök Fiatalok Szerete a Világban!

Válasszanak ki bármelyik műből egy rövid Petőfi-gondolatot, Madách-idézetet vagy Himnusz-részletet, és saját szavaikkal – szintén röviden – magyarázzák meg, mit értenek alatta, mit olvasnak ki belőle. Amely esetekben a szerzők – névvel, monogrammal, álnévvel vagy név nélkül – ehhez hozzájárulnak, azon esetekben e rövid feljegyzéseket publikáljuk is az *Életünk* újság és a *Kalejdoszkóp* folyóirat online kiadásában, azaz a www.eletunk.net és a www.kalejdoszkopfolyoirat.eletunk.net weboldalon.

Legvégül pedig a beküldők között kisorsolunk húsz ajándékkönyvcsomagot, amely Petőfi-, Madách- és Kölcsey-köteteket tartalmaz, ezek között is elsőrendűen Tomschey Ottó – Ottó Tomschey fordításmunkáit, köztük a *Madách Imre – Versek, Epigrammák – Imre Madách – Poems; a Petőfi 77 // vers – poems // Magyar – angol kétnyelvű kiadás – Hungarian-English bilingual edition; valamint a Madách Imre Az ember tragédiája – Imre Madách Tragedy of the Man* című kétnyelvű (magyar–angol) köteteit.

Várjuk jelentkezéseiket 2023. december 31-ig az iroda@eletunk.net e-mail-címen!

A program kezdeményezője: Varga Gabriella. Projektvezető: Pecsénye Anita Réka. Támogatja: a Bethlen Gábor Alap.

Az *Életünk* újság és a *Kalejdoszkóp* folyóirat szerkesztősége

Megáldották a bécsi Pázmáneum új orgonáját

2023. június 3-án, szombaton, Szentháromság vasárnapjának vigíliáján az előesti ünnepi szentmisét a bécsi Collegium Pázmáneumban Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, trebai címzetes püspök, biblikus professzor, a Pápai Biblikus Bizottság tagja, a Központi Papnevelő Intézet rektora, a Máltai Lovagrend magisztrális káplánja mutatta be, egyúttal megáldotta a kápolna új orgonáját. Varga János, az intézmény rektora a szentmisét az adakozókért ajánlotta fel.

Varga János korábban az *orf.at* kérdésére elmondta: kilencvenhat évet vártak arra, hogy a kápolnába új orgona érkezzen, hiszen akkor írták le először a *Pázmánita Tudósítób*ban, hogy nagy szükség lenne egy új hangszerre az intézményben.

2017-ben fogalmazódott meg a gondolat, hogy a Pázmáneumban a korábbi elektromos orgonát, amely a '70-es évekből származott és számos funkciója nem működött már, egy új sípos orgonára cseréljék. A liturgiához és a kápolnában gyakorta rendezett komolyzenei koncertekhez, énekari fellépésekhez is szükség volt megfelelő hangszerre.

Az adománygyűjtés 2017. január 28-án a Pázmáneum dísztermében egy zenés farsangi jótékonyági esttel kezdődött. Az elkövetkező években aztán számos további eseményt, jótékonyági koncertet szerveztek a négyszáz éves intézményben, s emellett nagylelkű támogatásokat, felajánlásokat is kaptak a hangszer elkészítéséhez. 2021 év végén arról tájékoztattak a Pázmáneum honlapján, hogy a taksonyi Varga Orgonaépítő Kft. – amely már több magyarországi templom részére készített hangszert – megkezdte egy kétmanuálos, hatregiszteres orgona

építését a bécsi kápolna részére. Az orgona összköltsége mintegy 50 ezer euró volt.

Bár jóval korábbra várták, az elmúlt évek járványa okozta körülmények miatt csak idén tavaszra készült el a hangszer az orgonaépítő műhelyben, Snopper Zsuzsa belsőépítész, bútortervező tervei alapján, a Pázmáneum szecessziós kápolnájához illeszkedő stílusban. Az 1,90 méter magas és 2,20 méter széles új orgona március végén érkezett meg Bécsbe és a kápolna jobb előlő részében kapott helyet.

A megáldás ünnepi eseményén a Máltai Lovagrend bécsi csoportjának tagjai mellett Magyarországról érkezett rendtársak és hozzátartozók is részt vettek. A rendezvény lebonyolítását a lovagrend tagjai támogatták.

A dicsőítés és a bevezető után Martos Levente Balázs ezekkel a szavakkal áldotta meg az új orgonát: „*Ebben az ünnepi órában kérünk: áldd meg ezt az orgonát, hogy dicsőségedre szóljon és szívünket felemelje Hozzád. Ahogy a sok síp összhangban szólal meg, Egyházad tagjaitként kölcsönös szeretetben és testvériségben egyesüljünk, hogy egy napon az angyalokhoz és szentekhez csatlakozhassunk a Te dicsőségedre*

szóló örömeinkben. Ezt add meg nekünk Krisztus, a mi Urunk által.”

A szenteltvízzel való meghintést és tömjénezést a jubilus követte: Kovács Róbert Magyarországi élő magyar orgonaművész ünnepélyesen megszólaltatta az új hangszert.

Prédikációjában Martos Levente Balázs a kápolna titulusa kapcsán a Jézus Szíve-tiszteletre utalt, továbbá arra, hogy „*az Úr irgalmas és könyörülő Isten, hosszantűrő, kegyelemben és hűségben gazdag*”. Kiemelte, milyen fontos megértenünk és gyakorolnunk az olvasmányban leírtakból következő Isteni magatartást: a könyörületet, az irgalmat, a türelmet.

A mai Bécsset, annak színes, sokféle népszerűségét összehasonlítva a kétezer évvel ezelőtti Korintussal a szónok arra bátorította a hallgatóságot, hogy ne féljenek, hanem Isten segítségével vállalják ezt a kihívást. Elismerően szólt a bécsi közösség összetartásáról és hűségéről, hogy rendszeresen összegyűlnek imádkozni.

A korintusi közösség tele volt ellentétekkel, feszültségekkel, velük „*mindig csak a baj volt*” – mondta. – Egyesek szerint valamelyikük meg is pofozta Szent Pált; első, békítő szándékú levele pedig csak olaj volt a tűzre. Ennek ellenére Pál apostol küzdött értük és szerette őket.

„*Nincs olyan közösség, amelynek ne lennének konfliktusai. Mégis törekedni kell az egységre, úgy a közösségen belül, mint önmagunkban*” – hangsúlyozta a püspök. – Pál apostol pedig ezt a nehéz közössé-

get levele végén a Szentháromság nevében megáldja.

Homíliájában Martos Levente Balázs az ünnephez kapcsolódóan a Szentháromság oszthatatlan egységéről is elmélkedett. A háromszemélyűség, ami sokakban a megosztottság érzését keltheti, éppen az ellenkezőjét jelenti: az egységből következő erőt, a három személy tökéletes harmóniáját. Isten minket is közösségbe hív, az egységből következő erő és a szeretet komplementer viszonyának megélésére – tette hozzá a püspök.

Prédikációjában a béke égető aktualitásáról is szólt, arról, hogy egy küllhoni magyar közösségben milyen fontos a béke és az egység; hogy egy ilyen törekény világban milyen kevés lehetőség van a folytonosságra, és hogy ezt egy jól működő közösség milyen csodálatosan tükrözheti.

A szentmise befejező részében Ablonczy Bertalan Bécsben magasabb tanulmányait végző fiatal orgonaművész játszott egy darabot az új hangszeren.

A közösség nevében Varga János, a bécsi Pázmáneum rektora köszönte meg az esztergom-budapesti segédpüspök szolgálatát, az orgonaművészek közreműködését és az adakozók jótékonyágát.

Az új hangszer adottságait kihasználva, annak liturgiákon betöltött szerepe mellett tervezik kisebb kamarakoncertek megtartását is, ugyanakkor az orgona alkalmas lesz arra is, hogy kórusokat kísérjenek vele.

(Pázmáneum; Szerk.)

Néző az első sorban

Találhatóbb címet aligha adhatott volna visszaemlékezésének Ferenc bajor királyi herceg, az egykori uralkodócsalád feje, aki idén nyáron tölti be életének 90. esztendőjét. Az ezer évnél is régebbi eredetű Wittelsbach dinasztia az évszázadok során szoros családi kapcsolatokat épített ki csaknem valamennyi európai királyi házzal. Magyarország utolsó előtti királynéja, Erzsébet szintén a Wittelsbach családból származott. De az igencsak tekintélyes müncheni Beck Kiadónál most megjelent *Néző az első sorban* című önéletrajz szerzője, Ferenc herceg is félig magyar, mert édesanyja, Marita egy délvidéki főnemesi család, a Draskovicsok leszármazottja. A közel 300 oldalas, sok-sok fényképpel illusztrált kötet, „szerző és olvasó találkozó” keretében történő bemutatását – mint ilyen esetekben általában – a müncheni Irodalom Házában tervezték, azonban a példátlanul nagyszámú érdeklődőre való tekintettel

végül is az egyetem legnagyobb előadótermében tartották meg. A ma is szálfageyenes Ferenc herceg jó humorú ember hírében állt eddig is, de visszaemlékezése sziporkázó szellemességének újabb tanúbizonyosságát szolgáltatja, noha életének – kiváltképpen kezdeti szakaszára – igencsak rányomták bélyegüket a huszadik század sötét árnyai. Miután szülei szemben álltak a náci uralom ideológiájával, a harmincas évek végén Magyarországon kerestek menedéket. Mivel az utolsó bajor király, III. Lajos az első világháború végén Sárvarra ment emigrációba és ott is érte a halál 1921-ben, unokája, Albrecht, családjával együtt előbb oda költözött, majd Budapesten bérelt lakást, és Ferenc, testvéreivel együtt átmenetileg ott is járt a német iskolába. A könyvből megtudjuk, hogy Sárvár úgy került Wittelsbach tulajdonba, hogy a birtokot III. Lajos felesége, a Habsburgok „magyar ágának”, József nádornak az unokája örökségként

hozta magával. Ferenc herceg – szüleivel és testvéreivel – nem sokáig élvezhette a könyvében többször is hangsúlyozott magyar vendégszeretetet, mert 1944 márciusában, miután a német hadsereg megszállta az országot, a családot előbb a sachsenhausen-i, majd a flossenbürgi koncentrációs táborba szállították és csupán kis híján nem estek az embertelen körülmények áldozatául. A háborút követő években azonban lassan javult a helyzetük, a még 1923-ban, a Wittelsbach család és az akkori bajor kormány között aláírt megállapodás ismét érvénybe lépett és ezzel rendeződött az egykori uralkodóház tagjainak, így a most 90 esztendő Ferenc hercegnek a helyzete.

Mint a *Néző az első sorban* című visszaemlékezésében hangsúlyozza, kiváltképpen a művészetek iránt érzett különös vonzalmat; nagyapja, Ruprecht, az utolsó trónörökös, amikor megkérdezte tőle, hogy mit szeretne születésnapjára, egy klasszi-

kus stílusban készült festményt kért tőle. De a zene iránt is megmutatkozott az érdeklődése, a müncheni dzsesszkluboknak az ötvenes évek elején gyakori vendége volt. Mindemellett tudatosan készült arra az időszakra, amikor az egyre népesebb Wittelsbach család fejeként reá hárul mindaz, amit a dinasztia már korábban is feladatának tekintett. Ezek között kiemelt szerepet játszik a jótékonyág, így a hidegháború idején palástolt akciók keretében támogatta a Kelet-Európában inszégben élő nemesi családokat. A rendszerváltozást követően a hangsúly eltolódott, és a hátrányos helyzetbe került rétegek, mint például a magyarországi és romániai cigányok segítése került előtérbe.

Ferenc herceg könyvében ismételtelen kitér arra, hogy hosszú életének legfőbb támasza katolikus hite volt, amely a legreménytelenebbnek tűnő helyzetekben is erőt adott számára.

V. A.

Kettős jubileumot ünnepeltek Felső-Ausztriában

A Felső-Ausztriai Magyarok Kultúregyesülete április közepén kettős jubileumot ünnepelt Linzben a Jó Pásztor-templomban: az egyesület megalapításának 55. évfordulójáról gálaműsorral emlékeztek meg, három évvel ezelőtt pedig húszévesként a Felső-Ausztriai Hétfégi Magyar Óvoda és Iskola is jubilált, azonban a pandémia miatt akkor nem volt lehetőség az ünneplésre; ezt is bepótolták idén.

A rendkívül színes kulturális programban a tizenöt fellépő három generációt ölelt fel, a műsor-számok felében pedig a legfiatalabb nemzedéket láthatta a közönség.

Az egyesület tevékenységének jellege kulturális, és célja a megalakulása óta nem más, mint hogy a Linzben és Felső-Ausztriában élő magyarokat összetartsa és az ifjúság részére a hétfégi magyar óvoda és iskola fenntartását biztosítsa. Az egyesületet az 1956-ban Ausztriába menekült férfiak alapították 1968-ban, köztük Máthé Attila, a református közösség presbitere. Az ünnepségen jelen volt és fel is szólalt az örökös tiszteletbeli elnök, Simonffy Erika is, aki közel harminc éven át vezetette a kultúregyesületet.

(vö.: volksgruppen.orf.at/magyarok)

Hamuban sült pogácsa fesztivált és Ne-felejts Táncbáztalálkozót tartottak Linzben

Június 3-án fergeteges program várta a szórakozni vágyó magyarokat Linzben, amelyen találkozott a népmese, a népzene és a néptánc a magyar gasztronómiával – na és persze a derűs jó hangulattal! A pogácsák versenye (képünkön a három nyertes), a szabadtéri karikásosor-bemutató, finom falatokat kínáló büfé, füstöltkolbász- és dinnyekostoló, gyermekek ügyességi versenye és egy sor más, kicsiknek és nagyoknak szervezett program mellett természetesen a zenés mulatozás, a néptáncbemutatók, táncbáza volt a főszerep. A gyermekprogramokat a Felső-Ausztriai Hétfégi Magyar Óvoda és Iskola, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség és a Hungaromedia szolgáltatta. A gyermek- és felnőtt-táncbázisban Frank Anita és

Léber László, az Eszencia táncgyűttes vezetői rábaközi, mezőségi és felcsiki táncokat tanítottak, az élő zenéről az Iszkába együttes gondoskodott. A Felső-Ausztriai Magyarok Kultúregyesületének daloskedvű, örök fiatal tagjaiból álló Dalárda énekétől a közönség is dalra fakadt! Az esti gálaműsorban a közönség a tatai Kenderke Református Alapfokú Művészeti Iskola növendékeinek műsorát is megtekinthette. Házigazdaként a Ne-felejts! Néptáncgyűttes nemcsak a rendezvényen segítőköz magyar társaságokat fogta össze, hanem magyarbódi és palatkai táncokkal is szórakoztatta a közönséget a gálaesten. Az együttes mindig szeretettel és nyitott szívvel várja az újabb táncos kedvű érdeklődőket próbáira, rendezvényeire.

(Szerk.)

Máthé Attila az öröklétbe távozott

Szabó Ernő atya búcsúszavai

2023. május 21-én, Húsvét 7. vasárnapján, életének 90. évében itt hagyta a földi világot a felső-ausztriai magyarok ikonikus személyisége, a református közösség presbitere, a Magyar Szó Mattilától – Nem csak reformátusoknak! című hírlevél fíradhatatlan szerkesztője, Máthé Attila szenior. Május 31-i végső búcsúztatásán Szabó Ernő atya a német nyelven elmondott beszédében Máthé Attila keresztények egységéért való ökümenikus munkáját emelte ki. Mint mondta, 24 éven keresztül csodálatos testvériségben dolgoztak együtt református és katolikus közösségeik javára. Kérdésünkre válaszolva Ernő atya ezt azzal egészítette ki, hogy Máthé Attila több évvel ezelőtt lelki fiává fogadta őt: „Évente kb. tízszer meglátogattam a lakásán. Rendszeresen részt vett katolikus egyházközségünk életében, amíg törekvése meg nem gátolta ebben. Tavaly decemberben, amikor érte ajánlottuk a szentmisét, arra már kerekesszékekben érkezett.” Magyarul elmondott beszédét a búcsúztatón Ernő atya az elhunyt halála napjának evangéliumi szakaszára építette (Jn 17,1–11, hozzávéve a 11b-t is), Máthé Attilára értelmezve azt: „Atyám, eljött az óra.” A következőkben Ernő atya elhangzott szavait idézzük:

„Attila vasárnap, az Úr napján, a Feltámadás ünneplése napján és

Jézus mennybemenetelének ünnepe után ment a Feltámadóhoz, Akiért egy életen keresztül dolgozott – történelmi Egyházáért, hitéért, a keresztények egységéért, magyar népiünkért, a felső-ausztriai magyarságért. »A művet, amelynek elvégzését az Atya rábízta, véghezvitte.« »Szent Atyám, tartsd meg őket nevedben..., hogy egy legyenek.« Ez legyen mindenkor nagy ajándékunk Attila testvérünknek: hogy a keresztények egysége megvalósuljon közösségeink életében, és továbbra is Krisztusban testvéreként éljük meg magyarságunkat. Pünkösd után vagyunk, a Szentlélek kiadását érezzük. Ő mozdítson ki bennünket a gyász sötétségéből, és erősítsen meg, hogy olyan lelkesedéssel beszéljünk a jó Isten nagy Tetteiről, mint Attila testvérünk, olyan hallhatóan, érthetően és hitelesen!

Kedves Attila! Köszönök mindent, amit családodért, a keresztények egységéért, a felső-ausztriai magyarságért, a kultúregyesületünkért, a cserkésztestületünkért, nemzetünkért és amit befogadó osztrák hazáért tettél! Isten veled! Viszontlátásra! Találkozunk a Fény, a Béke, a Szeretet Országában, Isten Országában! Onnan is gondolj ránk! Szeretünk!

Békességes nyugodalmat Máthé Attilának az örök hazában!

(VG)

Humorsarok

Amerikai katona őrt áll az erőd tetején. Egyszer csak lekiabál a parancsnoknak:
– Parancsnok úr, jön két indián!
– Barátok vagy ellenségek?
– Valószínűleg barátok, mert együtt jönnek!

– Mondd csak fiacskám, ebben a mondatban: „A pásztor a mezőn legelteti a nyáját”, melyik a helyhatározó?
– A pásztor.
– Már hogy lenne a pásztor a helyhatározó?
– Azért, mert a pásztor határozza meg a helyet, hogy hol legeljen a nyáj!

Két rendőr beszélget:

– Mennyit változott a világ! Eddig nem is lehetett a vallásról beszélni, most meg a rádió a vatikáni időjárást is bemondta.
– Tényleg?
– Persze! Ma reggel a rádióban hallottam, hogy Pápa felett tiszta az ég.

– Szomszéd, használhatnám a fűnyíróját?
– Persze, csak ne vigye ki a kertemből...

– Hogy hívják az internetező szerzetest?
– Felhasználóbarát!

– Hol van a torta?
– Megettem egy szeletet.
– És hol van a többi része?
– Nem vágtam fel.

Közösségi oldalunk:

www.facebook.com/eletunkujag

Médiapartnereink:

Baráza – Gyergyóújfalu község közéleti és kulturális havilapja
Bécsi Napló
Clevelandi Magyarokért Alapítvány
Független Magyar Rádió Toronto
Kalejdoszkóp folyóirat, Toronto
Keresztény Élet – A vallásos családok hetilapja
Mozaik Sydney Magyar Rádió
Romkat.ro és Vasárnap hetilap
Temerini Újság
Új Misszió – Katolikus folyóirat
Vatikáni Rádió

Hirdessen az Életünkben!

Apróhirdetés:
Keret és fénykép nélkül: 100 HUF vagy 0,30 EUR/betű
Keret: 3500 HUF vagy 10 EUR
Fénykép: 7000 HUF vagy 20 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:
Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR
Féloldal: 300 e HUF vagy 800 EUR
Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064 (privát)
E-mail: iroda@eletunk.net
Honlap: www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujag

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Konzulensek: Sajgó Szabolcs SJ, Szöcs Csaba,
Varga János, Vértessaljai László SJ

Szerzők: Czirják Árpád, Hiba György SJ,
Kovács Péter, Mustos Edit, Sebestyén Péter,
Simon Kinga, Udvarhelyi Olivér, Vincze András

Lapunk szerzői, szerkesztői és konzulensei
önkéntes alapon teljesítik vállalásaikat.

Előfizetés:
közvetlenül a kiadóhivatalnál vagy
az európai magyar lelkeszségeken keresztül

Előfizetés a 2023. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év

Bankszámlaszámunk:

MISSZIÓ MÉDIA KFT.

OTP BANK

11716008-22527699

HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:
Éber Tamás

Nyomatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokajai út 5.

Lapunk megjelenése megvalósult
a Magyar Kormány támogatásával.
A Bethlen Gábor Alap hozzájárult
a kiadónk működésével és ezzel a lapunk
fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

Rejtvény

Készítette: Fülepné Sziblik Mónika

	TORZ MANÓ	NAGYBŐJT KÖZEPE!	TANZÁNIA AUTÓJELE	ELLEN- ÁLLÁS JELE	TECHNÉ- CIUM VEGYJELE	
1						
KOSÁR- LABDA LIGA				KÁLCIUM VEGYJELE		
OMÁN AUTÓJELE		TÉVÉ!		VASÚTI KOCSI	ÖTVEN RÓMÁBAN	
ÉRTELMI KÉPESSÉG		MOHÁCSI SPORT- KLUB			PARIPA	
	2	OXIGÉN VEGYJELE	M KIJELTVE	AZ ALUÁHOZ		
		ALSÓ VÉGTAG		LENDÜLET JELE		
KEREKED- TŐ			TIGRIS- OROSZLÁN			
			ROMÁN FŐÚTJEL			
....A HANGYA		AZONBAN		BOT KÖZEPE!	NEHÉZSÉGI GYORSU- LÁS JELE	
		LITER		NÉVELŐ	ITTRIUM VEGYJELE	
			SZÜLŐ			

Továbbra is várjuk olvasóinktól, a diaszpóra és a szórvány magyar katolikus közösségeitől híreiket, beszámolóikat az iroda@eletunk.net vagy az eletunkujag@gmail.com e-mail-címre. A beküldött tartalmakat minden esetben örömmel közöljük lapunk nyomtatott kiadásában! Szerkesztőség

Keresse lapunkat a világhálón is:
www.eletunk.net

Látogasson el ide is:
www.kalejdoszkopfolyoirat.eletunk.net
www.facebook.com/kalejdoszkop

Jó szívvel ajánljuk:
www.jakabantal.eletunk.net
www.facebook.com/jakabantal-kereszténykor

A szerkesztőség a nem saját írású cikkek tartalmáért nem vállal felelősséget, mindazonáltal kellő körültekintésre törekszik. Az olvasóinktól és külső forrásokból érkező cikkek tartalmáért azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

Wurst Erzsébet Pro Universitate-díjat vett át

A győri Széchenyi István Egyetem Pro Universitate-díjban részesítette Wurst Erzsébetet. A Pro Universitate díj olyan egyetemi munkatársak, illetve az egyetemet támogató polgárok, közéleti személyiségek munkájának elismerésére szolgál, akik nagymértékben hozzájárulnak az intézmény céljainak megvalósításához, hírnevének, tekintélyének, megbecsültségének öregbítéséhez.

Wurst Erzsébet, az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének kulturális referense, a bécsi Kaláka-Club elnöke és a Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének (NYEOMSZSZ) oktatási felelőse több mint húsz éve szervezi a nyugati magyar diaszpórában dolgozó tanítók, pedagógusok

továbbképzéseit. Elévülhetetlen érdemeket szerzett abban, hogy az egész magyar diaszpórában ismert és elismert, a Nemzetpolitikai Államtitkárság, valamint a korábbi Innovációs és Technológiai Minisztérium támogatásával megvalósuló rangos képzéssorozat kezdetektől fogva az Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Karon valósulhat meg. Mára a diaszpórában magyar nyelvet és kultúrát tanító szakemberek továbbképzése globális hatású programmá vált, amely így a világmagyság számára is fókuszba helyezte a Széchenyi István Egyetemet – olvasható a díj indoklásában.

Az elismeréshez szerkesztőségünk is szeretettel gratulál!
(volksgruppen.orf.at/magyarok)

Tízéves a Kölni Hétfégi Magyar Iskola

Az ideai tanév a Kölni Hétfégi Magyar Iskola történetében mérföldkő volt, hiszen tíz évvel ezelőtt indították útjára az első csoportot. A járvány okozta nehézségek, a hosszú szünet, illetve online megoldások után az ideai, 2022/2023-as jubileumi tanévet rendhagyó módon ünnepelték. A pedagógusok közösségi élményeket akartak nyújtani a gyermekeknek, ezért *10. év – 10 projekt* címmel 10 alkalommal nem az eddig megszokott módon tartottak korosztály szerinti oktatást, hanem a magyar közösséghez való tartozás örömeit beszélgetések, kézműves-foglalkozások, népi hagyományok jegyében, zene és tánc keretében éltek meg szombatoként a Lelkészségen és/vagy az Apostolok-plébánia közösségi termében. Tízennyolc éves korig minden gyermek számára lehetőséget biztosítottak, hogy bekapcsolódhasson a programokba. *Tíz év tíz percben 2013–2023* címmel Mustos Edit, az iskola vezetője egy igazán szép, tízperces, fényképes-zenés

összefoglaló videót is készített, amely tanévekre bontva mutatja be az adott időszakot meghatározó, jelentősebb programokat, eseményeket és eredményeket. A X. évfolyamában járó *Suliújság* is 2023. január–decemberi jubileumi számmal jelentkezett idén, múltidéző sorokkal, szülői visszatekintésekkel, gyerekek emlékeivel és még sok érdekes olvasnivalóval. „Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának” – ezt a Kodály Zoltántól származó gondolatot tartja szem előtt és tekinti mottójának a Kölni Hétfégi Magyar Iskola és ennek jegyében szervezik, látják el tevékenységüket az intézmény pedagógusai.

A jubileumhoz szeretettel gratulálunk és még sokévtizednyi jó hangulatú, eredményes tevékenységet kívánunk a Kölni Hétfégi Magyar Iskolának!

Varga Gabriella

Hollós József a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését vette át

Rangos magyar kitüntetést adományozott Hollós Józsefnek, az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége elnökének, az ausztriai Magyar Népcsoporttanács volt vezetőjének Novák Katalin köztársasági elnök. A Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét az ausztriai magyarság identitásának és kultúrájának megőrzése érdekében több évtizeden át fáradhatatlanul végzett, sokoldalú tevékenysége elismeréseként nyújtotta át a kitüntetettnek Nagy Andor nagykövet. A gazdag pedagógusi életpálya méltatása a nagykövetség Pozsonyi termében zajlott.

Miután Nagy Andor megköszönte Hollós Józsefnek a több évtizedes áldozatos munkát, amit az ausztriai magyarságért végzett, a laudációt Balázs Viktor olvasta fel. E szerint Hollós József viszontagságos gyermekkorát követően, tizenkét esztendősen menekült 1957 januárjában Magyarországról, a burgenlandi Apetlontól nem messze harmincfős magyar csapattal egy szabadabb élet reményében Ausztriába. „Könnyű életet nem hozott a szabad Nyugatra érkezés, hiszen család helyett internátusban töltötte serdülőéveit. Viszont ott találkozott két olyan emberrel, aki meghatározta azt, hogy mivé lett. Az egyik könyveket adott a kezébe, a másik hitet és életcél segített neki találni. Sosem mondta nekem, de talán ez volt az a fordulópont, amikor a fiatal fiú, akit meggyőztört a járvány, elvesztette édesanyját és szülőhazáját, úgy döntött, hogy bár tőle addig jobbra csak elvett az élet, ő mégis inkább arra tesz fel mindent, hogy adjon. Adjon feltétel nélkül, mindenkinek, a sokat citált, de a többség által ritkán gyakorolt, valódi felebaráti szeretettel. Eredetileg orvos szeretett volna lenni, de pedagógus lett, méghozzá nem is akármilyen” – fogalmazott Balázs Viktor. A kitüntetés odaadományozásával Hollós József számos, a magyar oktatás Ausztriában való megvalósításáért tett erőfeszítését is elismerte a magyar állam.

A kitüntetéshez szeretettel gratulálunk!
(Magyarország Bécsi Nagykövetsége; volksgruppen.orf.at/magyarok)

A történelmi Magyarország keresztény hitvallói és mártírjai

A Nyírség déli részén elterülő Csomaköz községben (Szatmári Egyházmegye) az 1856-ban épült római katolikus templom sík mennyezetét Lukácsovits Magda művész életének második freskóműve díszíti (az első a Gilvácson 1958-ban festett mennyezet- és falképei voltak). A Szent István tiszteletére felszentelt templom mennyezeti freskója 1960-ban készült és a művésznek egyik műremekeként tartjuk számon. A mennyezetkép hatalmas méretére, kivitelezésének történelmi háttérére és környezetére, valamint tematikájának sokszínűségére való tekintettel a kompozíció kitűnik a művésznő összes freskómunkái közül. Ezt a művet a történelmi Magyarország más nemzetiségű keresztény hitvallói és mártírjai galériájának is titulálhatjuk.

A téglalap alakú templommennyezetet a freskó ovális alakban tölti ki a rendelkezésre álló 14x9 méter méretű felületet, a megjelenített égi és földi alakok szimmetrikus elosztásban, dinamikus formaábrázolásokban, gazdag színhasználattal vonják magukra a szemlélődő figyelmet, helyenként a művésznő későbbi freskómunkáira is jellemző üzenetszalagokkal díszítve.

Az álló ovális alakban elkészített freskómű középpontját a kereszt előtt lebegő, széttárt karú Krisztus képezi, lábai előtt a földgömbbel, fölötté kehely és rajta szentostya. A kép felső részét a Mennország angyali lakosága tölti ki, részben fejalakos ábrázolásban (fej, diadalív és szárnyak), részben egészalakos ábrázolásban, fehér ruhában, imádság közben. Jézus lábainál bal és jobb oldalt Szent Péter és Szent Pál apostolfejedelmek láthatók attribútumaikkal együtt (Szent Péter: kulcsok; Szent Pál: kard és könyv),

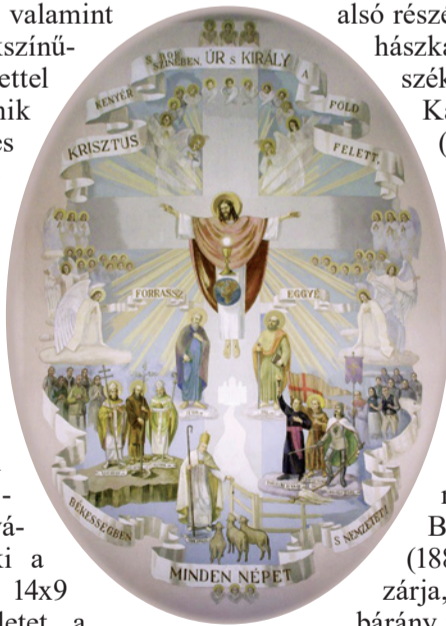
közöttük, a kereszt alsó részén a római Szent Péter-bazilika látható. A freskóelemzésnél lefelé haladva bal oldalt három püspökszent egészalakos ábrázolása látható, akik Szent István első magyar királyunk kortársai voltak és kulcsszerepet játszottak az akkori egyházigazgatásban, valamint István megkoronázásában: Szent Adalbert (957 k.–997), Szent Gellért (980–1046) és Szent Asztrik (?–1036 v. 1039). A püspökábrázolások mögött hat imádkozó ember jelenik meg. A freskó alsó részének jobb oldalán Prohászka Ottokár (1858–1927) székesfehérvári püspök, Kapisztrán Szent János (1386–1456) ferences hitszónok, Magyarország védőszentje és Hunyadi János (1400 k.–1456) hadvezér és kormányzó alakjai láthatók. A három történelmi személyiség háttérben egy kilenc alakból álló zászlóalj tűnik fel. A kompozíciót Boldog XXIII. János (1881–1963) pápa alakja zárja, kinek tekintete három bárány figyelő arcára irányul. A freskó készülésének ideje éppen pápaságának időszakában történt, a II. Vatikáni Zsinatot is ő hívta össze, új egyháztörténelmi korszakot nyitva.

Míg a kép felső részét Isten küldöttei, az angyalok népesítik be, addig a kép alsó részét alkotó szentalakok és szentéletű személyiségek az Égi ország történelemből és egyháztörténelemből is ismert lakosait jelképezik.

Az üzenetszalagban az 1938. évi budapesti Eucharisztikus Világkongresszus himnuszának (*Győzelemről énekeljen*) ökömenizmusra sarkalló refrénjét olvashatjuk: „Krisztus kenyér s bor színében Ő s király a föld felett, forrassz egygyé békességben minden népet s nemzetet!”

Bernád Rita

(Mindkét itt látható alkotás fényképfelvétele megtekinthető nagy méretben internetes oldalunkon, a www.eletunk.net honlapon.)

Krisztus Király (mennyezetfestmény, Csomaköz, 1960)

Gizella királyné életszentségének művészi bemutatása

A Szent István király felesége, Gizella patrocíniumába ajánlott arad-gáji templom 1858-ban épült. Mivel fennállásának 150 éves jubileumára, 2008-ra a templom teljes külső-belső felújítását terveztük, 2006-ban felkeredtem Lukácsovits Magda művésznőt, hogy az arad-gáji Szent Gizella-templomba készítsen freskót. Igaz, Magda asszonnyal és férjével már a szentpáli templom freskójának festése során barátok lettünk, ennek ellenére, korára való tekintettel nehezen akarta elvállalni. Férje fáradhatatlan közreműködésével, majdnem egyévi dokumentációs felkészülés után fogalmazódtak meg benne Gizella

tuk fel a templom előtt, pontosan a főbejárattal szemben, az erre a célra kialakított rózsaágyás közepén a Gizella-szobrot, amely Kocsis Rudolf fiatal aradi szobrász munkája.

Arad város tanácsa kiemelt gondallal korszerűsítette a templomunkhoz vezető és a környező utcák útjait. Mindezen munkafolyam végén hirdethettük meg égi patronusunk, Gizella királyné földi halálának és égi születésének ünnepén, a 2012. május 9-i búcsún a zarándoklatot. Két nép vallja magának Gizellát: a német és a magyar. A reformáció idején rengeteg, soha be nem bizonyított rágalmat zúdítottak a fejére. A tizenkilencedik században a nemzetiségek békében együtt éltek. Arad szinte tisztán magyar, Újarad csaknem teljesen német közösség volt. 1849-et követően azok az atyák, akik e templom felépítését elhatározták, úgy láthatták, Gizella személyisége alkalmas arra, hogy e két népet kibékítse, egyesítse.

A tizenhárom aradi vértanú halála után szükség is volt erre. A templom építését 1856-ban kezdték el, s 1858-ban a csanádi püspök szentelte fel Szent István király hitvese és Szent Imre herceg édesanyja, Bajor Gizella tiszteletére, Szent Gizella-templom néven. Védőszentünknek tiszteljük azóta is. Most úgy gondoljuk, elérkezett az idő: ha imádsággal ostromoljuk az eget, akkor Gizella körül a felhők eltávoznak, s kikristályosodik szerepe Szent István életművében, tevékenységében, és nem várat sokáig szentté avatása.

Lukácsovits Magda festőművész elévülhetetlen érdeme Gizella királyné életszentségnek művészi bemutatása.

Sándor Tivadar
(jelenleg nyugalmazott plébános)

(A szövegek forrása: Imdar Hatzak – Varga Gabriella – Erős Zoltán Levante (Szerkesztők): Fidem pinxit – A hitet festette. Lukácsovits Magda erdélyi festőművész életműve, Második kötet, Magyar kiadás, Értelmezések – Képelemzések – Méltatások – Grafikák, 1952–2010, Bauer-Verlag, Thalhofen, 2014, 12–13. és 35. old.)

Boldog Gizella első magyar királyné élete (Arad, 2008)

életének motívumai, amelyeket hat képben, hat hét alatt, 2008. október 12-ére, a templomszentelés 150 éves jubileumára be is fejezték. Hetvenhat esztendőskorában felment az állványzatra, s mindenfajta bajt elkerülve készítette el nagyszerű alkotását! Emellett lelkiismeretesen, liturgikus hozzáértéssel új szembemiséző oltárt és ambórt tervezett meg a templomban létező kovácsoltvas keresztelőkút stílusában és anyagában, és irányította a műkovácsi munkát. Az oltár alatti ereklyetartót szintén ő képzelte el. Férjével együtt izgultunk és „szenvetdünk” a megvalósítás során.

Maximalista volt a kivitelezésben. Ennek alátámasztásaként említem meg a következő esetet: amikor már lebontottuk az állványzatot, lényegében gyönyörködtünk a freskók életjeleneteiben, a „kész” templomban, Magda asszony az egyik koldusasszony ruháját túl sötétnek találta. Ragaszkodott hozzá, hogy állíttassam vissza az állványt, mert ki kell javítania, ilyen munkát nem ad ki a kezéből. Vissza kellett állíttassam az állványzatot. A földön bizonytalanul járó idős festőnő fürgén mászott fel, és biztos szemmel, határozott ecsetvonásokkal enyhített a sötétnek talált ruha tónusán.

Úgy gondoltuk a felújításkor, Gizella temploma legyen csak Gizelláé. Ezt a folyamatot kezdte meg a nagykarolyi születésű, utóbb Németországban élt Lukácsovits Magda művésznő az általa festett freskók révén. Kiemeli templomunkat Gizella királyné állandó jelenléte, hiszen oltárunk őri 2008. október 12-től a veszprémi püspök adományaként a passzai sírjából származó ereklyét: Boldog Gizella jobb keze középső ujjának felső ujjszerűségét. Egy évre rá állított